



STĽPČEK

Celá krajina v uplynulých týždňoch riešila otázku vlastenectva. No viac-menej iba jeho vonkajšiu stránku, ktorú možno jednoducho vyjadriť symbolmi. A tie kúpiť za peniaze. Menej sa už diskutovalo o tom, čo je to skutočné vlastenectvo. To veru v apatieke nekúpiš! Pociťiť hrdosť, keď sa o nás prehodí dobré slovo v zahraničí, keď sú „naši“ úspešní za hranicami, na iných kontinentoch. Ale aj keď sa nám čnie za domovom, keď sa zatúlame dakde do ďalekej cudziny... Možno by bolo hodno opýtať sa našich študentov, ktorí majú chvalabohu možnosť cestovať po svete.

Keď vás život zavedie do švajčiarskeho Zürichu a zvedavosť na chýrnu Technickú univerzitu, srdce sa vám právom môže roztliecť do vyšších obrátok. Nebude to príznak infarktu, ani množstvo schodov (technickou) slávou ovenčenej budovy. Ale niečo iné. Možno práve to, čomu sa vraví vlastenectvo. Stretnete sa tu s vážnym menom, ktoré je tak rýdzo slovenské, že už viac ani nemôže byť. Stodola, Aurel Stodola (1859-1942). „Pýcha inžinierstva celého sveta...“ ako ho charakterizoval zakladateľ vysokého školstva na Slovensku, profesor Jur Hronec. Rodák z Liptovského Mikuláša síce väčšinu svojho života prežil a prepracoval v zahraničí, no, podľa jeho vlastných slov, jeho city pre svoj národ nikdy neochabli. Profesor Stodola vynikol v mnohých oblastiach technických vied, zameriaval sa na oblasť teórie automatickej regulácie strojov, položil základy projekcie a stavby parných a spaľovacích turbín, bol konštruktérom prvého tepelného čerpadla na svete, no spolu s chirurgom F. Sauerbruchom skonštruoval aj pohyblivú umelú ruku. Bol vynikajúcim učiteľom, medzi jeho študentov patril napríklad aj Albert Einstein, ktorý si ho vysoko vážil. Aurel Stodola bol ovenčený vavrínmi najslávnejších univerzít sveta. A preto je nutné dopovedať výrok Jura Hronca do konca: „...a my Slováci môžeme byť na neho hrdí.“ Iba tolko k vlastenectvu.

K. POTOKOVÁ



Úprimnú sústrasť, Poľsko!

Česť pamiatke obetí leteckého nešťastia 10. apríla 2010 pri Smolensku.

Zamestnanci a študenti SPU v Nitre

KALENDÁRIUM

16. 4. 1889 - narodil sa **Charles Chaplin**, britský herec a režisér, klasik svetovej kinematografie. Po príchode do USA sa stal priekopníkom filmovej grotesky, popularita a úspech prišli, keď priviedol na filmové plátno tuláka Charlieho.

20. 4. 1920 – narodil sa **Záviš Bochniček**, jeden z najaktívnejších popularizátorov astronómie na Slovensku.

21. 4. 1994 - astronóm **Alexander Wolszczan** oznámil objav prvej extrasolárnej planéty.

22. 4. - **Deň Zeme** (vyhlásený na zasadnutí generálnej konferencie UNESCO v r. 1983).

26. 4. 1879 - narodil sa **sir Owen Williams Richardson**, britský fyzik. Zaoberal sa elektrónovou a kvantovou teóriou, študoval termoeisiu elektrónov a fotoelektrický jav. Nositeľ Nobelovej ceny za fyziku (1928).

28. 4. 1864 - narodil sa **Johann Oskar Backlund**, švédsky astronóm.



Študenti Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja a Fakulty ekonomiky a manažmentu navštívili začiatkom marca sídlo Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu. Čítajte na 7. strane.

Foto: IVAN FANDEL

Odborárov povedie staronový predseda

Univerzitná organizácia Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy (UO OZ PŠaV) zorganizovala 26. marca konferenciu, na ktorej sa zúčastnili predstavitelia OZ PŠaV na Slovensku, jej predseda Ing. Ján Gašperan, Mgr. Katarína Zozuláková, špecialistka ZVŠ a PRO, prítomní boli aj predsedovia odborárskych organizácií z partnerských univerzít - prof. RNDr. Michal Toropila, CSc. (UVLF Košice) a doc. RNDr. Blažej Pandula, PhD. (TU Košice), ako aj predstavitelia manažmentu SPU. Jedným z hlavných bodov programu bola voľba predsedu univerzitnej organizácie.

V úvode konferencie odznela výročná správa o činnosti UO za uplynulé obdobie. Jej predseda, Ing. Miroslav Habán, PhD., informoval, že sme univerzitná organizácia s najväčším percentom organizovanosti v rámci VŠ na Slovensku, ktorá sa už štyri roky pohybuje okolo 50 %. Z 1 214 zamestnancov univerzity je 633 členov odborov, čo predstavuje 52,14 %. V roku 2009 posilnilo rady univerzitnej organizácie 18 nových odborárov z radov zamestnancov SPU, 1 individuálny člen mimo SPU a 68 seniorov, čím došlo k celkovému nárastu o 87 členov. O zrušení členstva požiadalo 13 zamestnancov. V septembri odišlo do dôchodku 27 odborárov, prevažne docentov a profesorov, čo sa prejavilo aj v objeme výberu členských príspevkov. „Verím, že nájdeme konštruktívne riešenia a adekvátne prostriedky na rozšírenie členskej základne našej UO so zameraním sa najmä na mladých zamestnancov,“ podotkol predseda.

V ďalšom bode programu sa účastníkom rokovania prihovoril Dr. h. c. prof. Ing. Mikuláš Látečka, PhD., rektor SPU. Ocenil, že organizácia obhajuje záujmy zamestnancov, pomáha im pri riešení pracovno-právnych vzťahov, kontroluje

dodržovanie platnej legislatívy, mzdových predpisov, ale aj kvalitu stravovania či dodržovania predpisov o bezpečnosti pri práci.

„Plastický obraz najrôznejších podujatí sa však najlepšie zapísal do spomienok všetkých, ktorí sa aktívne zúčastňovali na tradičných aj novokoncepovaných kultúrnych, športových alebo spoločenských akciách v rézii odborárov. Sú to živé zážitky z návštev kultúrnych podujatí, pekných rodinných rekreácií, športových či turistických podujatí, z príjemných, často aj dojemných stretnutí súčasných zamestnancov univerzity s bývalými spolupracovníkmi, ktorí sú už na dôchodku, pripomenutia si životných alebo pracovných jubileí, ale aj radozných či pietnych udalostí v živote našich zamestnancov. To sú tie konkrétne mnohofarebné „fotografie“ do albumu odborárskej práce. Sú dôkazom toho, aké dôležité v našom živote je pestovanie dobrých medziľudských vzťahov a partnerstiev,“ zhodnotil prácu odborárov rektor SPU. Zároveň odovzdal Ing. Jánovi Gašperanovi, predsedovi OZ PŠaV na Slovensku, Zlatú medailu SPU za dlhoročnú spoluprácu a Ing. Miroslavovi Habánovi, PhD., Pamätnú medailu SPU za aktívnu prácu a konštruktívny dialóg s vedením univerzity pri riešení pracovných a sociálnych podmienok zamestnancov univerzity vo funkčnom období 2006 až 2010.

Účastníkom konferencie sa prihovoril aj Ing. Ján Gašperan, predseda OZ PŠaV na Slovensku, ktorý priblížil prácu organizácie. „Naša najväčšia aktivita bola zameraná na kolektívne vyjednávanie. Dňa 4. novembra 2009 bola podpísaná Kolektívna zmluva vyššieho stupňa. Výsledkom vyjednávania bolo, že tarifné platy sa od 1. 1. 2010 zvýšili vo všetkých platových stupniciach o 1 %. Slovenská ekonomika namiesto očakávaného 6,4-percentného rastu zaznamenala 4,7-percentný pokles. Hospodársky prepad a následne aj prepad výberu daní v porovnaní s prognózami, mali za následok oslabenie možností financovania školstva zo štátneho rozpočtu. Vyjednávanie v takýchto podmienkach bolo oveľa ťažšie, v porovnaní s podmienkami hospodárskeho rastu a prosperity pred rokom 2009,“ pripomenul J. Gašperan zložitost

(Pokračovanie na 2. str.)

Pri príležitosti Dňa učiteľov si vyše sedemdesiat pedagógov prevzalo z rúk podpredsedu vlády a ministra školstva SR Jána Mikolaja ocenenia za dlhoročnú pedagogickú prácu, inovatívny prístup k vyučovaniu, starostlivosť o nadaných žiakov i mimoškolské aktivity.



Medaily sv. Gorazda učiteľom



Tradičné odovzdávanie medailí sv. Gorazda a ďakovných listov sa uskutočnilo 25. marca v sídle Národnej rady SR. Veľkou medailou sv. Gorazda bol ocenený aj **prof. Ing. Vladimír Kročko, CSc.**, dekan TF a **Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD.**, dekan FEM. Malú medailu sv. Gorazda si prevzala **prof. Ing. Zdenka Muchová, CSc.**, z Katedry skladovania a spracovania rastlinných produktov a **prof. Ing. Jozef Stredanský, DrSc.**, vedúci Katedry krajinného plánovania a pozemkových úprav.

Blahoželáme!

-r-

Európa nesmie byť skanzenom



Naopak, musí sa stať rovnocenným hráčom v globalizovanom svete. Jej rôznorodosť a farbitosť z historického, geografického, aj kultúrneho hľadiska by mala byť jej prednosťou, ktorá ju predurčuje pre konkurencieschopnosť vo svete. Aj tieto myšlienky rezonovali v prednáške na tému významu vzdelania pre rozvoj poznatkovej ekonomiky, ktorú 16. marca študentom a pedagógom Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja a Fakulty ekonomiky a manažmentu predniesol **Ján Figel**, bývalý člen Európskej komisie, ktorý bol zodpovedný za vzdelávanie, odbornú prípravu, kultúru a multijazyčnosť.

Na základe svojich bohatých pracovných skúseností sa študentom a pedagógom prihovoril najmä v tom duchu, že

vzdelanie a budovanie vedomostnej spoločnosti sú najdôležitejšími faktormi rozvoja. Aj liekom na riešenie krízy. Zdôraznil pojem „múdra spoločnosť“, ktorý je podľa neho nadradený pojmu poznatkovej spoločnosti, pretože v sebe skrýva aj etický rozmer úcty k ľudskej dôstojnosti vo všetkých sférach života. Zdôraznil, že vzdelanie je súčasťou stratégie Európskej únie, pričom dôraz kládol najmä na kvalitu vzdelávania vo všetkých jeho formách, od základného až po celoživotné. „Kto necestuje, akoby stále čítal knihu na tej istej strane,“ citoval Ján Figel učenca a filozofa Erasma Rotterdamského, ktorého meno sa stalo pojmom v európskom vzdelávacom priestore. Predovšetkým z hľadiska mobility študentov a učiteľov, ktorým by pobyt na zahraničných univerzitách mali nielen otvárať dvere poznania, ale aj spolupatričnosti v rámci zjednotenej Európy.

K. POTOKOVÁ



Najnovšie technológie z prvej ruky

The Latest Technology from First Hand page 2



Nitra z oblakov

Nitra from the Clouds

strana 5

page 5



Podnikateľské príklady priťahujú

Business Examples Attract

strana 6

page 6



Aktivity Slovenskej poľnohospodárskej knižnice, ktoré pripravila počas Týždňa slovenských knižníc, sa u návštevníkov stretli s pozitívnym ohlasom. Podľa slov Mgr. B. Bellérovej, riaditeľky SIPK, sa v tomto období zaregistrovalo 93 nových čitateľov a 130 si predložilo registráciu. Veľký záujem bol o Deň dobrých rád, určený budúcim autorom bakalárskych a diplomových prác, ale aj o výstavku publikačnej činnosti našich zamestnancov, ktorú sprístupnili v čitárni pod aulou.

Foto: za

Na katedre jazykov testovali učiteľov

Na Katedre odborného jazykového vzdelávania (KOJV) FEM, ktorá sa podieľa na realizácii národného projektu pod názvom Vzdelávanie učiteľov základných škôl v oblasti cudzích jazykov v súvislosti s Konceptiou vyučovania cudzích jazykov na ZŠ a SŠ, sa 13. marca uskutočnilo písomné testovanie frekventantov štúdií na úrovni A1. Prebehlo v dvoch etapách, v prvej boli testované dve skupiny učiteľov z anglického jazyka, v druhej skupina z anglického a nemeckého jazyka.

Cieľom projektu, ktorý riadi Štátny pedagogický ústav v Bratislave, je pomôcť zabezpečiť dostatok učiteľov na 1. stupni základných škôl, aby mohli vyučovať cudzí jazyk jednotne od tretieho ročníka. V spolupráci s 15 slovenskými univerzitami a vysokými školami sa od marca 2009 začala vzdelávať prvá skupina 3418 učiteľov s jazykovými zručnosťami na úrovni A0 a A1. Počas štyroch rokov štúdiá by mali dosiahnuť jazykovú úroveň B2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky.

Ako nás informovala PaedDr. Lubomíra Moravcová, PhD., vedúca KOJV a koordinátorka projektu za SPU, na písomnom testovaní, ktoré pozostávalo z počúvania a čítania s porozumením, sa zúčastnilo 176 frekventantov z anglického

jazyka a 30 z nemeckého jazyka. Ďalej ich čaká ústny test, v rámci ktorého budú viesť monológ a dialóg na vybrané témy. V júli budú mať možnosť absolvovať aj letnú jazykovú školu v Nitre s účasťou zahraničných lektorov. Na jej organizácii sa bude podieľať KOJV.

Výučbu frekventantov, rozdelených do 15 skupín (v Nitre, Žiari nad Hronom, Žarnovici, Zlatých Moravciach, Bánovciach nad Bebravou, Partizánskom, Prievidzi, Topoľčanoch, Leviceach, Zlatých Moravciach a v Komárne), zabezpečuje 17 lektorov, z toho 9 z KOJV. Vyučovanie je rozplánované na sto hodín za semester, pričom 96 hodín pripadá na priamu výučbu, zvyšok na prípravu. Prví absolventi vzdelávania by mali ukončiť štúdium v roku 2013.

-rch-

AVIZUJEME

Katedra výživy ľudí FAPZ organizuje 5. – 6. mája 2010 od 9.00 h v Kongresovom centre SPU druhý ročník vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou **Antioxidanty 2010**. Podujatie je určené odbornej verejnosti z oblasti výživy, genetiky, environmentu, preven-

cie a liečby civilizačných ochorení s cieľom prezentácie najnovších poznatkov z výskumu a praxe. Jeho súčasťou budú minisympóziá, panelová diskusia, prezentácia firiem, potravín a dietetických suplementov, prístrojovej a laboratórnej techniky.

-r-

Odborárov povedie staronový predseda

(Dokončenie z 1. str.)
situácie, v ktorej vyjednávali. Pokiaľ ide o členskú základňu odborového zväzu na Slovensku, v súčasnosti ju tvorí 60-tisíc členov.

V závere rokovania delegáti volili predsedu UO OZ PŠaV pri SPU na ďalšie 4-ročné funkčné obdobie. Nadpolovičnú väčšinu platných hlasov získal Ing. Mi-

roslav Habán, PhD. Okrem neho kandidoval aj prof. Ing. Juraj Čuboň, CSc., ktorý novozvolenému predsedovi za-blahoželal a prisľúbil v budúcnosti svoju pomoc.

Správu o činnosti univerzitnej organizácie za uplynulé obdobie nájdete na www.uniag.sk/SKOLA/oz/ozpsav.htm

RENÁTA CHOSRAVIOVÁ



Za dlhoročnú nezištnú odborársku prácu vo fakultných a dielenských organizáciách, ako aj vo Výbore UO, odovzdal predsedu ďakovný list: (zľava) Emílii Hudecovej, Ing. Márii Škulecovej, Magdaléne Čičovej, PhDr. Lubici Jedličkovej, Ing. Božene Vitázkovej a Ing. Zuzane Korcovej.

Foto: za

Česká akadémia poľnohospodárskych vied má autoritu

Aula Českej poľnohospodárskej univerzity v Prahe – Suchdole bola 9. marca miestom konania plenárneho zasadnutia členov Českej akadémie poľnohospodárskych vied (ČAZV).

Na tejto významnej udalosti sa zúčastnili aj zástupcovia niektorých rezortných ministerstiev Českej republiky, členovia poľnohospodárskeho výboru Poslaneckej snemovne Parlamentu ČR, vysokých škôl, zástupcovia Asociácie výskumných organizácií, predstavitelia agrárnej a potravinárskej komory, Asociácie súkromného poľnohospodárstva, ako aj Zväzu vlastníkov pôdy ČR.

Slovenskú akadémiu pôdohospodárskych vied zastupoval jej podpredseda, prof. Ing. Ladislav Nozdrovický, PhD., ktorý vystúpil v rozprave s príspevkom poukazujúcim na možnosti a význam spolupráce medzi ČAZV a SAPV.

Hlavným dôvodom účasti predstaviteľov celého spektra organizácií podieľajúcich sa na plnení funkcií rezortu pôdohospodárstva bola hlavná téma zameraná na riešenie strategických otázok českého poľnohospodárstva a vidieka. Novozvolený predseda ČAZV Mgr. Jan Lipavský, PhD., predniesol správu o činnosti a vyzdvihol význam vedy a vý-

skumu pri hľadaní východísk zo súčasnej nefahkej situácie českého poľnohospodárstva. Vo vystúpení Ing. Jiřího Urbana, námestníka ministra poľnohospodárstva ČR pre úsek životného prostredia, výskum a vzdelávanie rezonovala potreba širšieho zapojenia českých výskumných inštitúcií do európskeho výskumného priestoru. Ing. Jiří Šír, poradca ministra pre európske záležitosti na Ministerstve poľnohospodárstva ČR, v svojej prezentácii poukázal na možnosti riešenia aktuálnych problémov spôsobených Spoločnou poľnohospodárskou politikou EÚ. V rozprave k hlavnej téme plenárneho zasadnutia členov ČAZV sa k nosnej téme podujatia vyjadrili hostia, aj členovia akadémie.

Súčasťou plenárneho zasadnutia ČAZV bolo aj odovzdanie ocenení zaslužilým členom akadémie. Veľká účasť hostí z rôznych sfér spoločnosti je dôkazom autority a vážnosti Českej akadémie poľnohospodárskych vied.

Ing. JÁN MORAVSKÝ, Agentúra SAPV

Obnoviť spoluprácu aj smerom na východ

Vedenie SPU 7. apríla prijal rektorov najvýznamnejších poľnohospodárskych univerzít Spoločenstva nezávislých štátov - Ruska, Bieloruska, Ukrajiny, Arménska, Kirgizska, Kazachstanu a Tadžikistanu, vedenú prof. Vladimírom Bautinom, DrSc., rektorom Timiriazovej univerzity v Moskve. Cieľom bolo obnoviť vzájomnú spoluprácu a nadviazať nové kontakty. Na stretnutí, iniciovanom FAO, sa zúčastnil aj Ing. Michal Demeš, zástupca regionálneho úradu FAO pre Európu a Strednú Áziu.

Hostí privítal Dr. h. c. prof. Ing. Mikuláš Látečka, PhD., rektor SPU, a oboznámil ich s históriou univerzity. Prof. Ing. Magdaléna Lacko-Bartošová, CSc., prorektor pre zahraničné vzťahy, predstavila štruktúru univerzity, jednotlivé fakulty, študijné programy a medzinárodnú spoluprácu a prof. Ing. Ján Supuka, DrSc., prorektor pre vedeckovýskumnú činnosť, informoval o aktivitách SPU v oblasti vedy a výskumu. Zároveň sa diskutovalo o súčasných finančných možnostiach podpory vzájomnej spolupráce. Rektori z Ukrajiny a Bieloruska boli oboznámení s tým, že ich študenti môžu na základe novelizácie zákonov SR študovať na našich univerzitách za tých istých podmienok ako slovenskí občania. „Možnosti financovania vzájomnej spolupráce v oblasti výchov-

no-vzdelávacej sú aj v rámci projektov EÚ, napr. programov Tempus a Erasmus Mundus. Predpokladáme, že aj naďalej bude možné uchádzať sa o štipendia Národného štipendijného programu,“ povedala prof. M. Lacko-Bartošová. V súčasnom období SPU rieši dva projekty Tempus s moskovskou Timiriazovou univerzitou. Fakulta ekonomiky a manažmentu SPU s ňou nadviazala spoluprácu aj v oblasti výmeny študentov v rámci študentských vedeckých konferencií.

„Máme záujem budovať študijné programy umožňujúce získať dvojíty alebo spoločný diplom. Možnosti spolupráce sú rôzne, napr. spoločný vedecký výskum a publikácie, mobility študentov a zamestnancov, avšak ich realizácia vo veľkej miere závisí od aktivít fakúlt a jednotlivcov,“ zdôraznila prof. M. Lacko-Bartošová.

-rch-



Delegácia rektorov poľnohospodárskych univerzít Spoločenstva nezávislých štátov na pôde SPU. Foto: za

Talianska firma plánuje investovať do vzdelávania

Na Rektoráte SPU sa 29. marca uskutočnilo stretnutie vedenia Technickej fakulty so zástupcom talianskej firmy Mare Engineering Valeriom Griffom a prof. Eto-rem Belluccim zo Slovakia Group, s.r.o., zaoberajúcej sa poradenstvom a sprostredkovaním kontaktov na slovenskom trhu pre zahraničných, predvažne talianskych, podnikateľov. Cieľom návštevy, ktorá sa uskutočnila z iniciatívy Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO), bolo prezentovať záujem uvedenej firmy vytvoriť na TF vedeckovýskumné pracoviisko pre vývoj elektroautomobilov.

Na stretnutí sa zúčastnil aj prof. Ing. Ján Supuka, DrSc., prorektor SPU pre

vedu a výskum, ako i zástupcovia SARIO, Ing. Dalibor Surový, projektový manažér, a Ing. Vladimír Vnuk, regionálny manažér.



Talianski investori prejavili záujem o spoluprácu s Technickou fakultou. Foto: za

Talianski predstavitelia sa oboznámili s činnosťou TF, prezreli si jednotlivé pracoviiská, laboratória a dielenské priestory. Ako nás informoval prof. Ing. Vladimír Kročko, CSc., dekan TF, osobitne ich zaujala činnosť Katedry elektrotechniky a automatizácie, ktorá sa zaoberá aj mechatronikou.

„Dialóg a partnerstvo medzi svetom vzdelávania a podnikania by mali byť stálym javom. Univerzity by mali ponúkať vzdelanie a kvalifikáciu, ktoré sú relevantné pre súčasné potreby trhu práce. Pritom je nevyhnutné zameriavať sa na podporu kreativity, ktorá súvisí aj s takými atribútmi, ako je podnikateľská iniciatíva alebo zamestnanosť absolventov, schopnosť prenášať myšlienky do praxe a meniť ich na realitu. Z tohto dôvodu vítame spoluprácu s podnikateľskou sférou v oblasti vedeckovýskumnej, vývojovej a vzdelávacej činnosti, ktorá nám umožní vytvoriť nový študijný program zameraný na automobilový priemysel a zároveň sa bude orientovať aj na mobility doktorandov,“ uviedol prof. V. Kročko.

Podobná spolupráca funguje medzi TF a nemeckou firmou Muehlbauer v oblasti vývoja čipových kariet. V súčasnosti absolvujú stáž v nemeckom podniku traja doktorandi z TF.

-rch-

Najnovšie technológie z prvej ruky

V každej oblasti ľudského konania platí to, čo sa za mladi (na univerzite) naučís...Z výroby sa zas množia hlasy požadujúce absolventov, ktorých vzdelanostná výbava neobsahuje iba teóriu, ale už aj kus praktickej skúsenosti. Oboje chce svojim študentom poskytnúť aj naša Technická fakulta. Treba povedať, že na to nie je sama. Má, našťastie, takých partnerov, ktorí sú jej už dlhšie obdobie nápomocní. Tým, že výsledky svojho technického vývoja neschovávajú pod domácu pokrievku, ale radi sa s nimi podelia so svojimi budúcnymi používateľmi.

Medzi takýchto partnerov bezosporu už vyššie desiatročia patrí firma FENDT, významný nemecký výrobca poľnohospodárskej techniky z Marktoberdorfu, ako aj spoločnosť HRIADEL, ktorá traktory značky FENDT ponúka našim poľnohospodárom. Zástupcovia oboch partnerských organizácií zavítali 25. marca na Technickú fakultu, aby spoluprácu aj rukolapne demonštrovali. Neprišli s prázdnyimi rukami, Katedre dopravy a manipulácie TF venovali dve učebné pomôcky pre našich študentov: model podvozku, ako aj varioprevodovku a zadný most traktora FENDT 400. Dipl. Ing. Bernhard Stocker, obchodný riaditeľ firmy Fendt vo svojom príhovore k predstaviteľom univerzity a fakulty vyslovil podakovanie za pozvanie a, zaspomínajúc na svoje študentské roky na poľnohospodárskej univerzite, aj radosť z toho, že spoločnosť týmto spôsobom umožní študentom učiť sa na technológii, ktorá je vo svojej kategórii dnes vo svete na poprednom mieste. „Som veľmi vďačný za to, že môžem byť v tento deň vo vašej spoločnosti. Prajem Slovenskej poľnohospodárskej univerzite aj Technickej fakulte naďalej veľa úspechov a ponúkam vašim pedagógom a najlepším študentom, aby osobne navštívili

našu firmu a na vlastné oči videli, ako sa vyrábajú špičkové traktory,“ dodal.

Aj Dipl. Ing. Zoltán Szikszai, riaditeľ spoločnosti Hriadel a niekdajší absolvent

poľnohospodárskej univerzity v Gödöllő, dobre vie, čo znamená spolupráca praxe so sférou vzdelávania. „Som rád, že dnešní študenti majú možnosť učiť sa na najmodernejšej technike. Veru, v čase môjho štúdia pred vyše dvadsiatimi rokmi sme mali k dispozícii iba jeden „model“, a to, čo bolo progresívne zo západu, sme videli iba na náčrtoch a v časopisoch. Myslím si, že absolventi, ktorí majú už zo školy väčší rozhľad, budú sa vedieť dobre orientovať aj praxi, keď budú pomýšľať na nákup modernej techniky. Pretože na trhu je veľa kvalitných strojov, ale iba zorientovaný odborník sa vie správne rozhodnúť. Nechceme sa chváliť, že predávame najlepšie traktory, ale sme presvedčení, že z hľadiska prevádzky patria medzi najefektívnejšie. Potvrdia to aj ich majitelia po celom Slovensku. Našou filozofiou je, že farmárom neponúkame iba techniku, ale

komplexnú službu, ktorá zahŕňa aj servis a poradenstvo. Lebo vieme, že najdrahší stojí je ten, ktorý nie je v prevádzke,“ vyznáva Z. Szikszai.

Vyššie desaťročnú spoluprácu s oboma partnermi si pochvaľuje aj vedúci Katedry dopravy a manipulácie, doc. Ing. Zdenko Tkáč, PhD. Ako pedagóga ho teší, že z nej majú úžitok študenti, ktorým sa prostredníctvom prezentácie najnovšej techniky a jej jednotlivých celkov premietajú



Predstavitelia firiem FENDT a HRIADEL v dielňach TF.



Nové technické pomôcky na pomoc výučbe.

Snímky: za

aktuálne poznatky z vývoja v konštrukčných kanceláriách významných výrobcov. Navyše, v rámci bakalárskych a diplomových prác, ktoré sú zamerané na exploatačné parametre pri nasadení traktorov v praxi, nadobudnú poznatky, dobre využiteľné v praxi.

Spoločenská časť návštevy zástupcov spoločností FENDT a HRIADEL na pôde Technickej fakulty sa niesla aj v znamení vďaky za dlhoročnú spoluprácu. Pri príležitosti nedávneho 40-ročného jubilea fakulty odovzdal jej prodekan, doc. Ing. Roman Gálik, PhD., v mene dekana pamätné medaily zástupcom oboch spolupracujúcich spoločností – Dipl. Ing. Bernhardovi Stockerovi, Dipl. Ing. Zoltánovi Szikszaimu, PaedDr. Jánovi Bohonovi a v neprítomnosti aj Dipl. Ing. Robertovi Honzekovi, vedúcemu vývoja firmy FENDT. V mene vedenia univerzity za hodnotný dar v podobe moderných učebných pomôcok podakoval prof. Ing. Vladimír Rataj, Ph.D., prorektor pre vzťahy s verejnosťou. KATARÍNA POTOKOVÁ



Na tému: ovocinárstvo

s doc. Ing. OLEGOM PAULENOM, PhD., vedúcim
Katedry ovocinárstva, vinohradníctva a vinárstva FZKI

Z hľadiska produkcie ovocia majú významnú úlohu predovšetkým jablone, na Slovensku najpestovanejší ovocný druh. Ich dominantné postavenie vyplýva z dobrej prispôsobivosti podmienkam prostredia, spoľahlivosti z hľadiska úrodu, širokého sortimentu a možnosti zásobovať trh plodmi takmer po celý rok. „V súčasnosti nie je problém doposť ovocie, ale predovšetkým jeho kvalita a odbyt,“ hovorí doc. Oleg Paulen.

Na svetovom trhu je každoročne prebytok jablák. Nový, významný producent, Čína, dynamickým tempom zvyšuje produkciu. Ovocinári sa obávajú, že trh bude zaplavený lacným ovocím z tejto krajiny. Byť konkurencieschopný je prvoradou záležitosťou každého pestovateľa.

„Pestovanie jabloní na Slovensku sa po 90-tych rokoch dostalo na novú kvalitatívnu úroveň, už nie je iba lokálnou záležitosťou drobných pestovateľov a zastaraných pestovateľských systémov. V dnešnej dobe sa okrem ceny a kvality stávajú hlavnými konkurenčnými nástrojmi servis, marketingová úprava, spoľahlivosť a pružnosť v obchodovaní. Problém našich producentov je v tom, že nie sú schopní zabezpečiť požiadavku obchodných refazcov, ktoré vyžadujú rovnakú kvalitu plodov počas celého roka. Ak by aj vedeli vyprodukovať potrebné množstvo jablák pre našu spotrebu, pri zohľadnení skladovacích kapacít (celková kapacita skladov na ovocie podľa Registra ÚKSUP-u bola k minu-

lému roku 44 080 ton), by len ťažko vedeli ponúknuť rovnakú kvalitu odrody počas celého roka. Svetový trend je totiž taký, že spotrebiteľ vyžaduje určité odrody v rovnakej vysokej kvalite počas celého roka. A refazce sa obracajú k tým dodávateľom, ktorí sú to schopní zabezpečiť. Sú roky, keď sa celková produkcia jablák u nás pohybuje len okolo 40-tisíc ton. V tom vidím aj problém iných druhov ovocia - napr. čiernych ríbezlí, egreša, čučoriedok, ktorých objemy sú veľmi malé, a tak časovo obmedzené, že obchodný refazec siaha tam, kde sú výhodnejšie nielen ceny, ale aj pokrytie, aké požaduje,“ hovorí na margo odbytových problémov odborník.

Z hľadiska štruktúry odrôd jablák sa naše moderné sady orientujú predovšetkým na trhovo zaujímavé odrody. „Dôvodom je viacero - po prvé, súčasný konzument pri výbere nehľadí iba na vzhľad, cenu, kvalitu a marketingovú úpravu, svoju pozornosť upriamuje aj na chuť plodov, možnosť skla-



Ilustračné foto: V. R.

dovania, technologickej úpravy (sušenie, muštovanie, kompótovanie a pod.) a zdravotnú bezchybnosť plodov. Toto chápu aj producenti. Po druhé, na Slovensku máme veľké množstvo škôlkarských výpestkov, ktoré sa uplatňujú nielen na domácom, ale aj na zahraničnom trhu.“

Vo svete existujú tisíce odrôd jabloní, u nás sa bežne pestuje okolo sto, z toho je však iba zopár nosných. Pestovateľ pri zakladaní sadu musí totiž prihliadať na dlhodobú perspektívu odbytu danej odrody.

Zimné odrody by sme mohli obrazne rozdeliť do troch kategórií. Prvú tvoria klasické odrody, z ktorých sa stále najviac vysádza Golden Delicious. Do pestovania boli zavedené jej nové klony, ktoré majú menej hrdzavú šupku. Druhú skupinu tvoria odrody, z ktorých čoraz väčšiu obľubu získava skorozimná odroda Gala a jej klony (Gala Must, Royal Gala) a tiež Jonagored, jablko s veľkými červenými plodmi výbornej chuti, s dobrou skladovateľnosťou a čiastočnou odol-

nosťou proti chrastavosti. V roku 1999 boli zapísané do LRO mimo iných i odrody Fuji a Braeburn. Sú to vynikajúce zimné odrody s dlhým skladovaním (máj - jún). Napriek tomu, že ich výpestky sú v predaji prvú sezónu, sú veľmi žiadané a ich predajnosť je veľmi dobrá. Tretiu skupinu tvoria odrody rezistentné proti chrastavosti jabloní. Z nich si najväčšiu obľubu získala Rubinola, náhrada za známy Rubin, ktorej predané množstvo bolo v minulých sezónach porovnateľné s najobľúbenejšou odrodou Golden Delicious. Z ďalších odrôd sú to Selena, Rosana, Prima, Melodie, Florina, Rajka, Angold, ale najmä Pinova a Topaz.

„Novšie odrody si svoje miesto u zákazníkov nachádzajú ťažko a pomerne zdĺhavo. Najmä konzervatívni zákazníci majú predsudky z nepoznaného. V západnej Európe sa ekologická produkcia predáva za podstatne vyššie ceny ako produkcia zo sádov s klasickou ochranou. U nás sa, žiaľ, spotrebiteľ riadi predovšetkým cenou,“ uzatvára doc. Paulen.

RENÁTA CHOSRAVIOVÁ

Zimné výkyvy teplôt u nás úrodu nepoškodili

V tomto roku bude mať náš východný sused - Ukrajina - málo ovocia a jeho cena bude vysoká. Dôvodom je chladná a mrazivá tohtoročná zima. Už pravidelne niekoľko rokov odborníci konštatujú, že marhule a broskyne budú na Ukrajine exotickým ovocím a môžu úplne vymiznúť. Zaujímalo nás, v akom kondičnom stave sa nachádzajú ovocné dreviny na Slovensku.

„Tohtoročné úrody ovocia na Slovensku zatiaľ nie sú ohrozené dlhotrvajúcou zimou a výkyvmi teplôt. Zimné teploty boli na hranici, ktorá ešte nepoškodzuje ovocné stromy. V nížinách decembrové teploty klesli na -16 až -18 °C, čo v tomto období nie je kritická teplota ani pre teplomilné dreviny. Problém mohol nastat tým, že v priebehu dvoch dní teplota vystúpila na 10 až 12 °C. V tom období však ovocné dreviny ešte nie sú veľmi vnímavé na kolísanie teplôt,“ hovorí O. Paulen. Dodáva, že druhé kritické obdobie bolo koncom februára, keď teplota vystúpila na 16 °C a vzápätí klesla až na -14 °C. V niektorých oblastiach, napr. na Záhorí, mohlo dôjsť k poškodeniu teplomilných ovocných druhov, no toto poškodenie bude len lokálne, z celoslovenského hľadiska nebudú škody významné. Aké budú tohtoročné úrody ovocia, je podľa odborníka zatiaľ ťažké predpovedať už v tomto období, lebo nevieme, čo prinesie jar.

Za kaktusmi precestoval tisíce kilometrov

Deti slnka, čiže kaktusy, nás udivujú najmä svojím tvarom, symetriou tela a často aj pôvabnými kvetmi. Popísaných je takmer 3-tisíc druhov a každoročne zberatelia nájdu niekoľko nových taxónov. „Pichľavej krásy“ sa už viac ako 26 rokov venuje aj Ing. JÁN MEZEY, PhD., z Katedry ovocinárstva, vinohradníctva a vinárstva FZKI, ktorý pôsobí ako podpredseda Nitrianskeho klubu kaktusárov.

Za kaktusmi do Mexika

„K pestovaniu kaktusov som sa dostal ako gymnazista. Podnetom bola diskusia so spolužiakmi o kóničkoch. Začínal som pestovaním troch kaktusov a postupne sa moja zbierka rozrástla,“ spomína Ján Mezey. V Komárne, odkiaľ pochádza, doposťoval stovky kaktusov, najmä mexických druhov, na ktoré sa špecializoval. V uplynulých rokoch v rámci expedície preskúmal biotopy Mexika, pričom precestoval viac ako 15-tisíc kilometrov. „V strednej a severnej Amerike majú kaktusy ideálne klimatické podmienky. Niektoré druhy sa dožívajú päťsto až tisíc rokov a dorastajú do obrovských výšok až 20 metrov. U nás takéto jedince nenájde, dorastajú maximálne do výšky 4 metrov. V Mexiku ma zaujali napríklad opuncie, ktoré majú najväčšie kvety bielej farby a nádherne voňajú. Využívajú ich ako potravu pre hovädzí dobytok, z niektorých šľachtených druhov zase pripravujú šaláty. Delikatesou je vychýrený syr z opuncii - queso de tuna, ale aj ich plody - figy,“ hovorí Ing. J. Mezey.

Začneme s nenáročnými druhmi

Podľa neho sa väčšina druhov kaktusov pestuje ľahko, výnimku tvoria len niektoré druhy, najmä miniatúry. „Semienko kaktusu Aztekium riterii má veľkosť 0,5 milimetra a v priebehu 20 rokov rastlina dorastie do veľkosti 3 až 4 cm. Aj najmenší



V uplynulých rokoch preskúmal Ján Mezey v rámci expedície biotopy Mexika.

Foto: archív jm

pestovateľský prešlap, chladnejšie či teplejšie zimovanie, spôsobí, že aztékium vyhynie,“ delí sa svojimi skúsenosťami pestovateľ a podotýka, že dospelý jedinec má vysokú hodnotu a je okrasou každej zbierky.

Nadšencom kaktusov radí začať s pestovaním nenáročných druhov, ako sú

opuncie, rebúcie či odrody Notocactus, Gymnocalycium alebo Lobivia. „Výborne sa im darí v parenisku, ale pekná zbierka sa dá vytvoriť napríklad aj na balkóne či terase.“

cháme v byte po celý rok, polievame ich menej často ako bežné kvety, vtedy, keď substrát preschol, čo je približne 1- až 2-krát mesačne. Na týchto rastlinách však neočakávajme kvety. Kaktusy môžeme aj rosť. V jarnom období ráno a cez deň, v lete skoro ráno a večer. Hoci väčšina druhov v lete rastie a v zime odychuje, extrémne teplotné podmienky - horúčava alebo chlad - pre ne znamenajú šok, pri ktorom bez ohľadu na ročné obdobie upadajú do stagnácie. V čase letných horúčav, keď nočná teplota vystupuje na 18 až 20 °C, nastupuje tzv. letná stagnácia. Počas tohto obdobia kaktusy niekoľko týždňov nepolievame, aby preschli a oddýchli si. Dosiahneme tým bujnější jesenný rast, ktorý nastupuje v septembri a trvá až do konca októbra,“ radí Ing. Mezey.

Okrem malej skupiny pochádzajúcej zo západu USA a južnej Kanady, kaktusy nie sú odolné voči mrazu. „Mrazuvzdorné sú napr. opuncie, ktoré vydržia na skalke, nechránené kríkom. Vonku môžu prezimovať aj niektoré druhy rodu Escobaria, Echinocereus, Sclerocactus, Pediocactus, Coryphantha, ich stanovište však musí byť suché a pod kríkom. Vtedy vydržia mrazy až do -25 °C.“

V súvislosti s nárokmi na pôdu J. Mezey hovorí, že najlepšie sa mu osvedčila zmes rašeliny, piesku, štrku v pomere 1:1:1. Dospelé rastlinky sadíme do nádoby, ktorá je len o pár centimetrov väčšia ako priemer tela. Keď ich pravidelne, to znamená každý druhý alebo tretí rok presadíme, tak nepotrebuje hnojenie.

RENÁTA CHOSRAVIOVÁ

Čas dal, ale nemusí vziať

Nehodí sa, a nebýva zvykom, aby to, čo chce byť nasilu zabudnuté alebo sa nehodí k dnešnému systému vysokoškolského štúdia, vracalo sa do našich spomienok. Reč bude o desiatich dňoch, neskoršie siedmich, zaradených v učebných plánoch štúdia ako Výcvikové zimné lyžiarske kurzy, neskoršie Zimné telovýchovné sústredenia. Mali svoje opodstatnenie, no a úsmevné, veselé, ale i poučné príbehy, ktoré sa udiali, nachádzali publicitu na stránkach Poľnohospodára práve na rozhraní zimného a letného semestra. Ich vyradením z riadne vzitého a ustáleného systému sa spomienky na tieto aktivity stratili a strácajú, no nie celkom, najmä u tých, ktorí s trochu nostalgie na túto atmosféru spomínajú.

Bolo to len prechodné miesto študentov počas časovo vymeraného úseku študijných plánov, spojené často so strastiplnými výstupmi s ťažkým batohom na ešte ťažšie prístupné miesta (Kráľovu studňu, Magurku, Chatu SNP pod Ďumbierom, Kežmarskú chatu a ďalšie), s nočnými cvičeniami s ťažkou armádnou puškou či samotnými dňami náročného lyžiarskeho výcviku? Nie, bolo toho oveľa viac, a keď takto odpovedám, viem o čom hovorím a čo chcem povedať. Bol to čas, keď ešte nebolo lyžiarskych vlekov ani prístupových ciest dostupných bežnou dopravou. Často sa bolo treba zaprieť, nepoddať sa voľnomyšlienkarstvu ani pri tých najnáročnejších výstupoch a zimných túrach spretrených zmenami počasia, ale na druhej strane láskavou zimnou prírodou, ktorá vedela rozprávať a rozdávať, a nie málo. Boli to cesty hľadania samých seba, spoznávanie okolia, vzájomnej pomoci, ocenenie toho, čo bolo možno v každom dobre, no zatiaľ nepoznané. Takto sa vytváralo puto mladého človeka k prírode a ľuďom, ktorých si v úcte zachoval doteraz a na ktoré sa nezabúda.

Drobné fragmenty vyplávajú na povrch pri vzájomných stretnutiach a rozprávani vnúčatám a deťom pri sledovaní televíznej obrazovky. Zjazdovky Skalnaté pleso - Lomnica, Chopok sever, juh, Ďumbier - Srdiečko a ďalšie s komentárom „to všetko som dokázal-a, ten oblúk, ten som zvládol a mával som pred ním taký veľký rešpekt,“ tých pár

ÚVAHA

nezabudnuteľných večerov pri spontánne pripravených, ale o to vzácnejších spoločných programoch, keď vďačne podaná ruka i ruka položená na pleci vyžarovala mnoho viac ako decibely predierajúce sa dymovou clonou dnešných diskoték s revúcou zmesou nič nehovoriaceho textu. Tak aj polnočná prechádzka len tak naľahko v mrazivej noci, ale s hrejivou melódiou piesne, ktorá sa niekedy končila až pri rannom nástupe na výcvik, možno rezonuje tichou ozvenou doteraz. (Pod bosými nohami vraj dokázala roztopiť sneh, tvrdili niektorí).

Neoprašujem ani neprivilávam to, čo odniesol čas. Minulosť je a bola však vždy zdrojom poučenia. Kedy viac ako dnes treba hľadať cesty vzájomného spoznávania a pochopenia? Kto v uponáhlanom civilizačnom zhone okolo nás a v nás nájde to, čo hľadá? Kde sa podeli z nášho bežného slovníka slová ohľaduplnosť, dobroprajnosť, žičlivosť? Kto iný, ako nemá príroda, ktorej sme súčasťou, nám ich pomôže prinavrátiť? Ona nenásilne, ale o to pôsobivejšie vstupuje do nášho povedomia a s ňou aj otázky nášho vzťahu k rodnému kraju. K jeho súčasnosti, histórii, ale i budúcnosti s predsavzatiami, ale aj hodnotením nášho vlastného podielu na tom, čo sa okolo nás deje.

Príroda je dnes prístupnejšia ako v minulosti. Ľudia hľadali a našli k nej cestu, našli naozaj? Preplnené svahy lyžiarskych stredísk sú toho dôkazom. Dokumentujú však aj množiace sa pohľady (a to je ešte tá lepšia stránka) tých, ktorí už len bezmocne prihľadajú z kanadských saní členov horskej služby, sanitky, alebo ešte len čakajú na to, kto si ich všimne a kto im pomôže. „Muselo sa to stať práve mne?“ A ak som si to nezavínal sám (a to je dnes aj najčastejšia príčina), pridružíme sa k tomu aj bezmocný hnev, „veď som sem prišiel za relaxom, a nie zmrzačiť sa!“ A tu je možno to, čo chýba na tých preplnených svahoch: ohľaduplnosť, sebaovládanie, poznanie svojich hraníc, aby som nebol nebezpečný okoliu a sebe. Ale to sa treba tiež naučiť. Naučiť tak, ako to kedysi povedal jeden z mojich dávnych priateľov, učiteľ lyžovania: „Vaše dva kutáče musia ovládnuť tie dve neposlušné drevá, nie naopak.“ A keď to v bielej prachovej nádhere alebo na zjazdovke dokážete, vaša námaha nebola daromná.

Všetkým, ktorí sa v tejto úvahe našli, ďakujem za nemý súhlas. Aj tým, ktorí okrem mávnutia rukou, čas dal, čas vzal, našli i drobné motívy, ktoré by sa mohli stať realitou. A tým, ktorí môžu rozhodovať, nebude určite ťažké zväziť, či opätovne zaradenie tohto vymedzeného zlomku času by nemalo mať miesto v učebných plánoch vysokoškolského štúdia. JK



V boji s „plesňami“ pomáha najmä správne vetranie

Výskyt mikroskopických vláknitých húb, laicky nazývaných plesne, má v internom prostredí u nás v posledných rokoch vzrastajúcu tendenciu. Nielenže znižujú komfort užívania budov z estetického hľadiska, pôsobia deštruktívne na materiály, ale môžu u človeka vyvolať rôzne závažné ochorenia. Ako predchádzať ich rozmnožovaniu a aké sú možnosti ich odstránenia z vnútorného prostredia, sme sa spýtali doc. Ing. DANY TANČINOVEJ, PhD., z Katedry mikrobiológie FBP.

Vzorky z domácností

V rámci medzinárodného projektu Huby vo vnútornom prostredí - Indor fungi, (zodpovedný vedúci projektu je Dr. Michael Sulýok, Analytikentrum, Interuniversitáres Department für Agrobio-

technologie, IFA Tulln) sa na katedre už tretí rok venujú skúmaniu mikroskopických húb z domácností. „Spolupracujeme so študentmi, ktorí objavujú vo svojej domácnosti na stene mikroskopické huby. Dostanú od nás podložné sklíčka, na ktoré

prelepia lepiacu pásku s odtlačkom mikroskopických húb a sterilnú Petriho misku, do ktorej zase zoškrábú trochu



Doktoranky, Ing. Zuzana Barboráková a Ing. Zuzana Mašková, pod vedením doc. Ing. Dany Tančinovej, PhD., ročne analyzujú okolo 20 vzoriek z kontaminovaných interiérov domácností. Snímky: rch

Vzdelávanie v oblasti bezpečnosti potravín v projekte FEŠRR

Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja sa stala partnerom projektu Leonardo da Vinci - transfer inovácií, pod názvom Európska legislatíva v oblasti bezpečnosti potravín v rámci celého potravinového reťazca (From Farm to Fork European Food Safety Legislation), č. 2009-TR1-LEO05-08647. Projekt vychádza z úspešného pilotného projektu SPU Dištančné vzdelávanie v európskom agrárnom práve (Online Distance Learning in European Agrarian Law), ktorý koordinovala prof. JUDr. Anna Bandlerová, PhD., dekanka FEŠRR, v rokoch 2001 - 2004.

Cielom projektu je vytvoriť on-line dištančné vzdelávanie v oblasti potravinovej bezpečnosti EÚ a zároveň vo všetkých partnerských krajinách urobiť analýzu

súčasného stavu potravinovej bezpečnosti a hygieny potravín. Koordinátorom projektu je turecká spoločnosť Kalite Sistem Laboratories Group a zapojilo sa do neho desať partnerov z Turecka, Bulharska, Španielska, Holandska a Slovenska.

FEŠRR pri realizácii projektu úzko spolupracuje s docentom Jozefom Golianom z Fakulty biotechnológie a potravinárstva, ktorý sa podieľa predovšetkým na tvorbe modulov súvisiacich s hygienou potravín, legislatívou, GMO a pod. Realizácia projektu je stanovená na obdobie dvoch rokov, 2009 až 2011. Výsledky sa následne využijú vo výučbovom procese na našej univerzite a v praxi.

Ing. ZUZANA BOHÁTOVÁ,
Centrum medzinárodných programov



Bezpečnosť a kontrola potravín

Pod týmto názvom organizuje Katedra hygieny a bezpečnosti potravín FBP už tradične vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou, tohtoročná siedma sa konala v dňoch 24. - 25. marca. Zúčastnilo sa na nej 130 účastníkov, z toho 30 zahraničných, najmä z Česka, Poľska, Rakúska a Ukrajiny.

Hlavnou témou boli aktivity Slovenskej republiky v rámci spolupráce s Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (EFSA), problematika výskytu a eliminácie kontaminantov v potravinách na Slovensku, trendy vývoja v našom potravinárskom priemysle so zameraním na bezpečnosť potravín, výživu a zdravie. Pozitívom konferencie bola účasť takmer 40-tich zástupcov potravinárskych firiem, pre ktorých boli určené predovšetkým témy zamerané na certifikáciu nového systému bezpečnosti potravín, praktické dopady kritérií hygieny procesu výroby produktov z nepasterizovaného mlieka, predaj mlieka z automatov a jeho úskalia. Druhým pozitívom je pravidelná účasť firiem s laboratórnou technikou. Tento raz ich bolo sedem, päť z nich vystúpilo s prezentáciou a prednáškou. Zároveň predviedli prístrojové vybavenie, na ktorom si záujemcovia mali možnosť zmerať aj vlastné vzorky mlieka, resp. vidieť meranie online. To je prínos nielen pre našich študentov, ale aj pre študentov stredných škôl potravinárskeho zamerania z Nitry, ktorí sa každoročne na konferencii zúčastňujú. V oblasti bezpečnosti potravín rastlinného a živočíšneho pôvodu odzneli zaujímavé prednášky o hodnotení účinnosti sanitačných

prostriedkov na devitalizáciu mikrobiálnych biofilmov, využití molekulárno-genetických metód na identifikáciu a vysledovateľnosť mäsa, o hodnotení podmienok skladovania ovocia či vplyvu aditívnych látok na kvalitu a bezpečnosť potravín. Rozsiahlu diskusiu vyvolali aj práce z oblasti chemickej bezpečnosti potravín, zamerané na hladiny reziduí pesticídov v potravinách, výskyt mykotoxínov v obilninách či migráciu ftalátov z plastových nádrží do rastlinných olejov.

Z konferencie bol vydaný zborník plných textov a vybrané príspevky boli uverejnené v časopise Potravinárstvo, vydávanom aj v elektronickej verzii (www.potravinarstvo.com). Na záver podujatia sa konal spoločenský večer, s podporou firiem a s prezentáciou kvalitných a tradičných slovenských výrobkov. K jeho obohateniu prispela prezentácia vín z východného Slovenska, syrov z farmy v Pružinej a zo Slovenskej Lupče. Na záver chcem poďakovať všetkým, ktorí prispeli k úspešnému priebehu konferencie, podporili ju svojou prítomnosťou, aktívnym vystúpením, ukázkami prístrojovej techniky, ako aj zabezpečením spoločenského večera.

Doc. Ing. JOZEF GOLIAN, Dr.,
vedúci KHBP



omietky z miesta výskytu húb. Následne v laboratóriu urobíme mykologický rozbor vzoriek. Naším cieľom je zistiť, aký druh húb sa tam nachádza, alebo tam potenciálne môže rásť. Čisté izoláty posielame partnerom projektu do Tullnu, ktorí ich testujú na schopnosť produkovať toxické metabolity - mykotoxíny," informuje doc. D. Tančínová, vedúca projektu za SPU a vysvetľuje, že niektoré huby sú toxigénne, produ-

kovod *Penicillium* a *Aspergillus*, ktorých mnohí zástupcovia produkujú mykotoxíny. Vo väčšom množstve vzoriek pozorujú aj prítomnosť roztočov.

Príčiny rastu vláknitých mikroskopických húb

Hlavnou príčinou rastu „plesní“ je zvýšená vlhkosť objektu. „S výmenou starých drevených okien za nové plastové sa mnoho ľudí stretáva s týmto problémom. Celý interiér sa stáva vďaka výborným izolačným vlastnostiam plastových okien hermeticky uzavretý a para, ktorá bežne vzniká pri varení, praní či sprchovaní, sa nemá kam odpariť. Prebytočná voda sa zráža v najchladnejších miestach izieb a spôsobuje rast „plesní“. Druhá príčina ich rastu je vznik tepelných mostov (napr. miesto strety „chladnej“ a „teplej“ steny), kde dochádza ku zvýšeniu relatívnej vlhkosti a teda k rastu plesní," vysvetľuje doc. Tančínová.

„Plesne“ vďaka svojej enzymatickej vybaveniu využívajú ako zdroje živín najrôznejšie organické materiály - nábytok, podlahové krytiny, omietky, murivo, prach na skle atď. Sú schopné prežiť dlhodobo aj v extrémnych podmienkach pri teplotách od -80 °C a niektoré prežívajú krátkodobé pôsobenie teplôt okolo +90 °C. Objavujú sa nenápadne, najprv ako malé škvrny, ktoré môžu v priaznivých podmienkach porastať väčšie plochy stien pri oknách, v kútoch, za nábytkom alebo

ako čierne škáry v obkladoch. V určitom štádiu uvoľňujú spóry do ovzdušia. „Plesne“ nikdy nesmieme zotierať, alebo vysávať! Spóry by sme tak ešte viac rozšírili po celom príbytku. Aj keby sme „plesne“ zotreli, o chvíľu sa na tom istom mieste vytvorí nová. Ak chceme odstrániť už narastajúcu „plesneň“, musíme dbať predovšetkým o to, aby napadnuté povrchy vyschli, respektíve zabrániť opakovanému zvlhnutiu.“

Odstraňovanie „plesní“

Najúčinnější zbraňou v boji s „plesňami“ je intenzívne, pravidelné a dostatočné vetranie. „Ludia kúria málo, alebo príliš veľa a nesprávne vetrajú. Tým vytvárajú vhodné podmienky pre rast húb. V zimnom období treba vetrať krátko a nárazovo. Najlepšie ráno, otvoriť okná dokorán, na päť, maximálne desať minút. Vzduch sa rýchlo vymení a steny zostanú teplé," radí doc. Tančínová a zdôrazňuje, že v suchom vzduchu a na suchých materiáloch „plesne“ nerastú.

Odborníci tiež odporúčajú nechávať otvorené dvere medzi miestnosťami, aby vzduch mohol v byte voľne prúdiť. Ďalším radou v predchádzaní plesnivenia je dostatočné vykurovanie, správne rozmiestnenie nábytku, pravidelné odstraňovanie prachu aj z miest za nábytkom, správne zateplenie obvodových konštrukcií. Základnou podmienkou zamedzenia rastu „plesní“ je komplexné vysušenie muriva.

RENÁTA CHOSRAVIOVÁ

Najkvalitnejšiu zeleninu kúpite od veľkopestovateľov

Vzhľadom na súčasný výživový a zdravotný stav obyvateľstva SR treba doposťovať takú zeleninu, ktorá je prirodzeným zdrojom bioaktívnych látok. Kvalita doposťovanej zeleniny preto čoraz viac rezonuje medzi spotrebiteľmi. Už skoro na jar sa na tržnici objavuje sezónna zelenina, reďkovka, cibuľka či hlávkový šalát. Podľa doc. Ing. ANTONA UHERA, PhD., z Katedry zeleninárstva FZKI, klimatické podmienky v januári a februári však nie sú vhodné na ich pestovanie, pretože je nedostatok slnečného svitu. „Mnohí drobní pestovatelia sa usilujú, aby jarnú zeleninu doposťovali a dodali na tržnicu čím skôr. Snažia sa, aby mala pekný vzhľad, no nikto nevie, ako ju chemicky ošetrovali. Spotrebiteľ nemá šancu rozoznať, či bola postriekaná nejakým insekticídom, zistiť to môže len náhodná kontrola. A práve na tržniciach je najslabšia kontrola," upozorňuje na možný problém odborník.

Podľa neho najkvalitnejšiu zeleninu ponúkajú veľkopestovatelia, pretože majú naštudované, ako odborne zaobchádzať s produkciou, aby bola zdravá a zároveň musia dodržiavať pravidlá hry. Približne pred desiatimi rokmi bolo na Slovensku okolo 75 veľkopestovateľov, v súčasnosti ich počet poklesol na polovicu.

Súčasná situácia v zeleninárstve je kritická, dôvodom sú vyššie výrobné náklady ako realizačné ceny. „Pestovatelia sa každoročne zamerávajú na určitý druh zeleniny, v tomto roku väčšina z nich plánuje pestovať zemiaky, a potom majú problémy s cenami a odbytom. V niektorých rokoch mnohí slovenskí pestovatelia zeleniny, po zväžení nákladov na zber, zeleninu radšej zaozari," hovorí doc. A. Uher.

V zahraničí, napr. v Holandsku, funguje iný systém odbytu, realizácie i pestovania zeleniny. „Štruktúra pestovania a výrobný plán sa každoročne menia zhruba o päť percent. U nás je to v priemere o 50, ale



Ilustračné foto: IT

niekedy aj o sto percent." Podľa odborníka slovenským zeleninárom chýba dlhodobá koncepcia. „Pestovateľom by pomohlo ľahšie zabezpečiť odbyt, keby sa združovali, napojili na obchodné reťazce a naučili sa s nimi obchodovať. U nás si

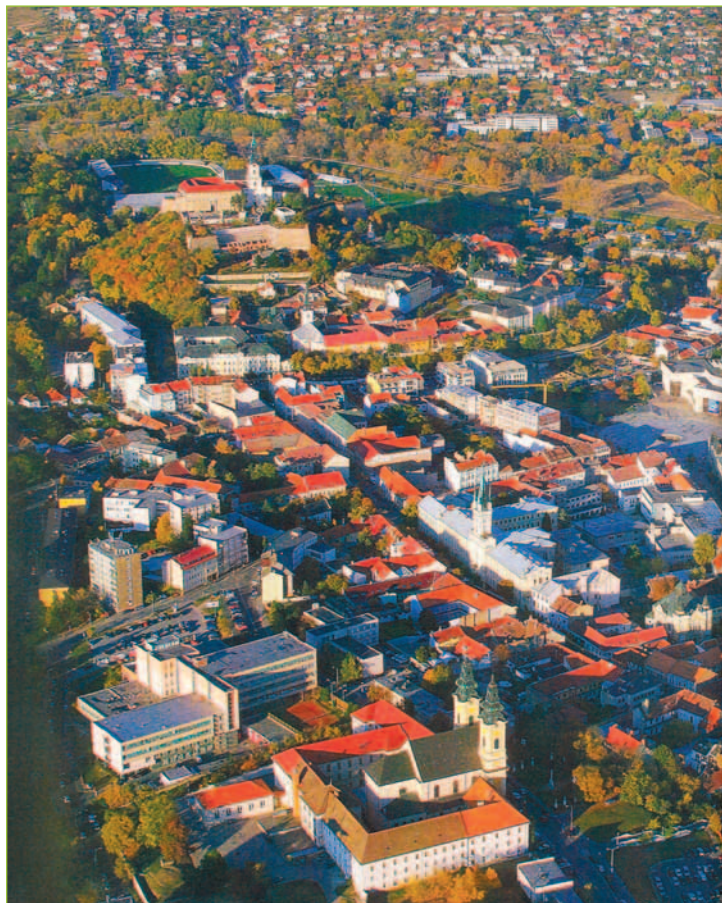
odbyt zabezpečuje každý ako môže, s myšlienkou, hneď na tom čo najviac získať," upozorňuje na problémy v zeleninárstve doc. Uher.

Zdravotný význam zeleniny pre obyvateľstvo je nesporný. Napriek tomu sme v súčasnosti svedkami nízkej spotreby zeleniny na Slovensku v porovnaní s inými krajinami Európy, ale i sveta. „Odporúčaná spotreba 128 kg na obyvateľa sa v skutočnosti pohybuje na úrovni 85 kg na obyvateľa za rok. Naopak, v Španielsku, Francúzsku a v Taliansku je spotreba zeleniny 160 až 200 kg na obyvateľa za rok, v Grécku je to až 230 kg. Najviac konzumujeme hlávkovú kapustu, 17,5 kilogramu na obyvateľa a rok, nasledujú rajčiaky (11 kg), karfiol a karotka (10 kg) a cibuľa (9,50 kg). Najmenej baklažán, kel špargľový či rebarboru (0,10 kg).“

Dietetické požiadavky na zeleninu vyžadujú, aby sa konzumovala čo najviac v surovom stave, čím sa zachová jej vysoká biologická hodnota. Aj tepelne upravená je však zdrojom dôležitých obsahových látok (voda, bielkoviny, sacharidy, sušina, vlákniny) potrebných pre zdravie človeka.

Pokiaľ ide o konzumáciu zeleniny zo zahraničia, predávanú v obchodných reťazcoch, doc. Uher podotýka, že napriek tomu, že tieto produkty (rajčiny, paprika atď.) sú zvyčajne bez chuti a vône, (pretože plody pestovatelia zberajú predčasne, nezrelé), taktiež obsahujú všetky nevyhnutné bioaktívne látky.

RENÁTA CHOSRAVIOVÁ



Snímky: V. BARTA

„Cui quondam Adalrammus archiepiscopus ultra Danubium in sua proprietate loco vocato Nitrava consecravit ecclesiam.“
„Jemu (Pribinovi) vysvätil niekdajší arcibiskup Adalram kostol za Dunajom na jeho vlastnom majetku zvanom Nitrava.“

O obrátení Bavorov a Korutáncov (asi r. 870 – 871)

Veľá kilometrov za inžinierskym titulom

Obrazové publikácie o krajine, jej prírode, mestách a či pamätihodnostiach sú stálicami našich knižníc. Radi ich darujeme hosťom, často ich vezieme v baťože ako suveníry (a aj pozvánku) pre našich zahraničných hosťov. Vypovedajú o nás možno viac ako slová. Pretože pre fotografa a jeho techniku sú aj veci zdanlivo všedné objektom hodným zamyslenia a poučenia. Aj keď z autorskej dielne VLADIMÍRA BARTU vyšlo krásnych kníh o Slovensku už neúrekom, prameň jeho inšpirácie je stále živý. V januári predstavil spolu so svojim synom a zároveň spoluautorom vo Veľkej dvorane Ponitrianskeho múzea novú, nevšednú publikáciu o našom meste. Nitra z oblakov.

Pán Bárta, vyznali ste sa z toho, že máte pekný vzťah k nášmu mestu, lebo ste tu študovali. Zaspomínajte, prosím, na roky strávené na našej alma mater!

- Do mesta pod Zoborom som prišiel plný očakávania, s čerstvým maturitným vysvedčením z chemickej priemyselky vo vrecku. Pre štúdium v Nitre som sa rozhodol preto, že tu bolo najmenej matematiky, len jeden semester, a neľutoval som! Boli to krásne, bezstarostné časy. Na Kalvárii, kde bol vtedy internát pre prvákov, sa nás zišlo vyše stovky z celého Slovenska. Nitra bola vtedy pomerne malé mesto, ktoré sa končilo na pravej strane rieky. V tom čase sa ešte len začal stavať areál novej školy. Prednášky a cvičká sme absolvovali pod Zoborom, na súde, na Kalvárii, v budove žrebčína, teda po celom meste. Takže cestou za inžinierskym diplomom sme museli prešľapať veľa kilometrov. Ale bolo to fajn.

Našli ste si popri štúdiu čas aj na iné aktivity?

- Samozrejme, najmä na šport. Ja som neholdoval futbalu, ale rád som si zahral basketbal, viedol som plavecký krúžok pri vtedajšom Dome pionierov a mládeže. Stretol sa tu dobrý kolektív vedúcich krúžkov, ktorí cez prázdniny absolvovali týždenný kamp vo Vysokých Tatrách, na tradičných výstupoch mládeže na Rysy. Vďaka tomuto podujatiu som si zamiloval Tatry a hory vôbec, ktoré potom zohrali významnú úlohu v mojom živote, či už počas tvorby rozhlasovej relácie Rádiovíkend, alebo v neskoršej, a teda aj dnešnej fotografickej a knižnej tvorbe.

Ak sa počas ciest po Slovensku očitnete v Nitre, nájdete si čas prejsť sa po dávných chodníkoch?

- Keď sa mi podarí zavítať pod Zobor, rád sa vraciam na miesta, ktoré mi pripomínajú bezstarostné študentské časy. Do parčíka pod Kalváriou, na nábřeží rieky či cestičky medzi zoborskými vilkami, z ktorých je úchvatný pohľad na mesto. Moja obľúbená trasa na hrad vedie cez Palánok, popri Corgoňovi a stúpa serpentínami pod lipami, ktoré začiatkom leta tak omamne voňajú. A najkrajší zážitok? Ak sa mi podarí prísť do Nitry, keď kvitnú sakury. Pri škole na Čineši býva asfaltový chodník doslova vystlaný nádherným ružovkastým

kobercom. Tak krásne a lahodne sa po ňom kráča...

Je vo vašich starších „záberoch“ z vysokej školy aj spomienka na naše noviny, prípadne jej tvorcov?

- Samozrejme, boli to naše noviny a vtedajší šéfredaktor Vlado Markovič bol z nášho ročníka. Milo ma prekvapilo, že tieto noviny ešte žijú a že sa im darí. Držte sa, kolegovia!

Vyšle 60-ročná história našej alma mater dokazuje, že jej absolventi nie vždy ostali pri remese, na ktoré sa pripravovali, ale ich životná dráha sa skrútila iným smerom. Aké zákruty nabrala tá vaša?

- Asi nie som sám, ktorý „odskočil od hnojiny“. Veď nie je dôležité, na čo má človek papiera, ale čo vie, čo dokáže. Aj ja som začal vo fachu. Najskôr na umiestnenku u plemenárov vo Zvolene. Hádám by sa aj terazším absolventom zišla, keď sa im nedarí nájsť si robotu! My sme nadávali, lebo to bola železná košela, ktorá tlačila a nebolo ľahké z nej vykľuť. Po troch povinných rokoch som „preskočil“ k agnómom, na Výskumný ústav pôdoznavectva, na pracovisko v Banskej Bystrici. Bola to hádam najkrajšia práca v mojom živote. Podoznavci pracujú totiž najmä v teréne. A tak som tri krásne leta prežil v Liptove, na Orave, Kysuciach i v Gemeri. Boli sme mladí, tvorili sme dobrý kolektív, spoznávali sme nádhernú krajinu i milých, pohostinných ľudí, ktorí v nej žili. Dojmov bolo toľko, že som sa s nimi potreboval podeliť s poslucháčmi Československého rozhlasu, v reláciách Dobré ráno (štvrtok sa vysielalo zo štúdia Banská Bystrica) a Rádiovíkend. Spolupráca bola natoľko intenzívna, že po ukončení troch krásnych výskumníckych rokov som úspešne absolvoval konkurz na riadneho rozhlasového redaktora. Najskôr v poľnohospodárskej rubrike a neskôr som prešiel do Rádioví-

kendu, ktorý bol v tom čase druhou najpočítanejšou a najobľúbenejšou reláciou na Slovensku. Ale keďže rozhlas je éter, po ktorom neostáva nijaká hmotná pamiatka, žiadalo sa mi presedlať na iného koňa, na publicistiku a najmä na fotografiu, ktorá postupne vytlačala to ostatné.

Ste vydavateľom nádherných publikácií o Slovensku. Pred nami leží jedna z nich. Hold mestu z nezvyčajného uhla pohľadu. Nitra z oblakov, ktorá je spoločným dielom otca a syna. Ako vidno,



Foto: L. Synaková

Vladimír Bárta je autor a spoluautor reprezentatívnych, obrazových kníh, prezident súťaže Najkrajšie kalendáre Slovenska, publicista, umelecký fotograf, bývalý rozhlasový redaktor, vydavateľ. Rodák z Banskej Štiavnice (1939) absolvoval VŠP v Nitre (1963) a novinárstvo na FF UK v Bratislave. Žije a tvorí v Banskej Bystrici.

So 117 obrazovými publikáciami suverénne vedie rebríček slovenských fotografov, podieľajúcich sa na tvorbe obrazových kníh. Je autorom a spoluautorom (so svojim synom) veľkých reprezentatívnych kníh: Slovensko v tretom tisícročí, Slovensko v Európe, Tatry čarovné, Slovenská republika, Slovenské hory, Slovenské hrady, Národné kultúrne pamiatky, Nad Slovenskom, Klenoty Slovenska, Slovenské národné parky, Ľudová klenotnica, Slovenska, Krajina môjho srdca, Slovensko medzi nebom a zemou a ďalších diel (www.knihyoslovensku.sk), ktoré sa zapísali do zlatého fondu slovenskej knižnej tvorby.

V roku 1998 dostal ocenenie ministra kultúry SR za autorský a vydavateľský prínos k prezentácii a vytváraniu dobrého mena Slovenska za jeho hranicami. Umelecké fotografie s tematikou krajiny prezentoval na vyše tridsiatich autorských výstavách doma aj v zahraničí.

V roku 2009 bola publikácia Slovensko Slováka Slowakei vyhlásená za Najkrajšiu obrazovú knihu o Slovensku.

porekadlo o jablku, ktoré nepadlo ďaleko od stromu sa opäť potvrdilo.

- Ktosi múdry raz povedal, že dobrý učiteľ je ten, ktorého prerastú vlastní žiaci. Ak je to pravda, tak som dobrým pedagógom, hoci svojho syna som nikdy do fotografovania nenútil. Bolo to asi správne, lebo som mu to neznechutil. A tak teraz tvoríme spolu a podarilo sa nám vydať veľa krásnych kníh, je ich už pomaly stovka.

Apropo, je svet zhora krajší, alebo je to iba iný pohľad naň, ktorý plní človečenskú túžbu, vzniesť sa ako vták?

- Pohľad zhora bol vždy zaujímavejší, nevšedný, a teda aj krajší. Nie nadarmo sa už v stredoveku tvrdilo, že najkrajší je z konského sedla. Dnes sa už na svet pozeráme z ešte väčších výšok, cez satelitné kamery. Nám, fotografom, však stačí pohľad z malých lietadiel, z takých päťsto až šesťsto metrov. Z týchto výšok ešte možno rozoznať aj človeka.

Môžete prezradiť, aké knižné prekvapenie z vášho vydavateľstva AB ART press nás čaká v najbližšej dobe?

- Splatil som už daň svojmu rodisku, o ktorom som pripravil dve diela: Banská Štiavnica – perla slovenských miest a publikáciu s názvom Banská Štiavnica a okolie, v ktorej som prezentoval nielen mesto, ale aj krásnu krajinu Štiavnických vrchov. Keďže som sa už zavrhol aj mestu svojej študentskej mladosti, staroslávnej Nitre, už je na rade len Banská Bystrica, mesto, v ktorom žijem a kde sa narodili moje deti – Vladimír a Martinka, ktorá prevzala po mne štafetový kolík a tiež študuje pod Zoborom. Nie však na SPU, ale filozofiu na UKF.

Publikácia Banská Bystrica - mesto a okolie by mala vyjsť už teraz na jar. „V čakárni“ sú aj tituly Tekov, Roháče, veľká kniha o Slovensku. Možno nie všetkým uzrú svetlo sveta, lebo to, čomu teraz hovoríme kríza, hádam najviac zasiahla kultúru.

Krásne knihy nepotrebujú veľa slov. Na konci nášho rozhovoru sa však zopár slov predsa len žiada...

- Som, rád, že mám vašim prostredníctvom možnosť pozdraviť mladých ľudí, poslucháčov našej školy, ktorú som ja, ešte v čase svojich študentských rokov, trochu ironicky, trochu hrdo, nazýval Pribinova univerzita. Pozdrav patrí, samozrejme, aj pedagógom, ktorí vychovávajú našich nasledovníkov. Medzi kantormi sa možno nájde aj zopár mojich spolužiakov, ktorí po promóciách ostali pod Zoborom v službách alma mater. Všetkým želim zdravie, šťastie, lásku a najmä radosť zo života!

Ďakujem za rozhovor!

KATARINA POTOKOVÁ

Mesto z vtáčej perspektívy

Farebná obrazová publikácia s názvom Nitra z oblakov, zostavená z 87 úchvatných leteckých fotografií, ktoré približujú naše mesto, jeho okolie a ich pamätihodnosti ako na dlani, vyšla z dielne vydavateľstva a fotoagentúry AB Art press v spolupráci s Mestom Nitra koncom roka 2009.



V januári tohto roku ju v Ponitrianskom múzeu, za hojnej účasti Nitranov, slávnostne uviedli do života.

Autorov fotografií sme už predstavili, treba ešte dodať, že fakty o histórii Nitry napísal Mgr. Anton Števkó, riaditeľ Ponitrianskeho múzea a fotografie otextoval Mgr. Juraj Novák, vedúci NISYSu, oddelenia cestovného ruchu a propagácie mesta Nitra. Texty sú preložené aj do angličtiny a nemčiny.

„Nitra je prvým slovenským mestom, ktoré má knihu leteckých fotografií. Chystali sme ju tri roky. Syn sa so mnou triasol v lietadle, pretože každý let je nebezpečný, nikdy neviete, či sa niečo neprihodi. Trochu sme nahliadli za múry, do dvorov mesta a tieto nezvyčajné pohľady čitateľom ponúkame,“ zmienil sa fotograf Vladimír Bárta.

Publikáciu uviedol do života primátor Nitry Jozef Dvonč, ktorý ju posypal „modrým z neba“ so slovami: „Je to vždy pekný pocit, keď sa niečo narodí. V tomto prípade sa narodila krásna knižka. Doplnia celý arzenál publikácií o našom meste, ktorými sa môže prezentovať doma aj vo svete.“ -rch-

Ocenenia za propagáciu

V súťaži o najkrajšiu knihu a propagačný materiál o Slovensku 2009 sa zúčastnilo aj naše mesto. Získalo až štyri ceny, a to 1. miesto za brožúru Nitra 2010 – informácie pre turistov a 2. miesto za brožúru Synagoga v Nitre. Ďalšie dve druhé miesta získalo za knihu Nitra z oblakov a za nástenný jednolistový kalendár, plagát Nitra 2010.

(ECHO 19. marca 2010)



Dies NITRIANSKE UNIVERZITNÉ DNI

Universitatum Nitriensium

26. 4. 2010 PONDELOK
Bohatstvo slovenských šperkových náležík
výstava spojená s prednáškou
vestibul UKF, Tr. A. Hlinku 1,
výstava potrvá do 30. 4.

Výstava výtvarných prác študentov FZKI SPU
Technoart – výstava študentov TF SPU
foyer pod aulou SPU

Stolnotenisový turnaj
telocvičňa ŠD UKF Zobor, 14.00 h

Volejbalový zápas UKF – SPU
športová hala SPU, 18.00 h (ženy),
20.00 h (muži)

27. 4. 2010 UTOROK
IRŠ Mladost SPU vysielajú naživo
foyer pod aulou SPU, 9.00 – 14.00 h

**VIII. medzinárodné preteky
vo vodnom slalome**
rieka Nitra, 12.00 h

12 hodín vysielania ITŠ Mladost SPU
premietanie filmov a reportáží
televízna miestnosť ŠD Mladost SPU,
14.00 – 2.00 h

Jarný beh Nitro
nábrežie rieky Nitra, 16.00 h

Basketbalový zápas UKF – SPU
športová hala SPU, 18.00 h (ženy),
20.00 h (muži)

Tancovačka u piaristov
Piaristické gymnázium, 19.00 – 24.00 h

Tanečný dom Priateľov autentického folklóru
spoločenská miestnosť ŠD Mladost SPU,
19.30 – 24.00 h

28. 4. 2010 STREDA
Papierový drak – výtvarný workshop
ŠD Zobor UKF, 14.00 h

Maratón v aerobiku
veľká telocvičňa PF UKF, 15.00 h

Superstar nitrianskych univerzít
ŠD Zobor UKF, Dražovská 2, 19.00 h

29. 4. 2010 ŠTVRTOK
Koncert skupiny GHYMES
aula UKF, Tr. A. Hlinku 1, 19.00 h

30. 4. 2010 PIATOK
Poradňa zdravého životného štýlu
pre Nitranov
Svätoplukovo námestie, 16.00 – 17.00 h

Stavanie mája
Svätoplukovo námestie, pešia zóna,
17.00 h

1. 5. 2010 SOBOTA
Výstup na Zobor a k Dražovskému kostolíku
zraz pri ŠD Zobor UKF, Dražovská 2, 9.00 h

3. 5. 2010 PONDELOK
Plážový volejbal
športový areál ŠD Mladost SPU, 11.00 h

Tenisový turnaj – otvorený
športový areál ŠD Mladost SPU, 11.00 h

Streetball Challenge Open
športový areál ŠD Mladost SPU, 11.00 h

**Silná ruka nitrianskych univerzít
(armwrestling)**
KTVŠ PF UKF, Tr. A. Hlinku 1, 14.00 h

12 hodín vysielania IRŠ Mladost SPU
ŠD Mladost, 14.00 – 2.00 h

Nočný výstup na Zobor
ŠD Mladost SPU, ŠD Zobor UKF, odchod
o 19.00 h

4. 5. 2010 UTOROK
Veľtrh študentských organizácií
prezentácia členov FONS SPU a Lumen UKF
foyer pod aulou SPU, 9.00 – 12.00 h

**Karneval v Riu po slovensky – alegorický
sprievod mestom**
zimný štadión – Svätoplukovo námestie –
pešia zóna – areál SPU, začiatok 16.30 h

Bažant Majáles
Areál „V“ SPU, Akademická ul., 17.00 h

5. 5. 2010 STREDA
Futbalový zápas SPU – UKF o Putovný
pohár rektorov nitrianskych univerzít
futbalový areál FC Nitra, 14.00 h

Galavečer Gaudeamus
Divadlo A. Bagara, veľká sála, 19.00 h

Podnikateľské príklady priťahujú

Je osem hodín ráno, pondelok 22. marca 2010. My, študenti programu manažment vidieckej krajiny a turizmu, sa schádzame pred internátom Antona Bernoláka. Pred nami je exkurzia s Ing. Janou Jarábkovou, PhD. a Ing. Mariánom Hamadom. V Piešťanoch na nás čaká penziózní Rybársky dvor a v Podkylave agropenziózní Adam.

Podnikanie - aj s udicou

Na prvej zastávke nás upútala trstinová strecha penziónu, pripomínajúca rybársky dom. V prostredí medzi zelenými poľami a priehradou Slňava, prerušovanom jazierkami s vodným vtáctvom a chovným rybníkom plným kaprov a pstruhov, nás privítal manažér marketingového oddelenia penziónu Rybársky dvor. Tento duchapritomný človek, okrasený skúsenosťami, ktoré z neho až tak sršali, nám prezradil, že ako manažér pracuje už niekoľko rokov. Má vtipné a veselé spomienky na hostí. Avšak táto práca, manažovať chod penziónu, znamená preňho aj flexibilné reakcie na ekonomické a legislatívne podmienky, na potreby hostí a trendy v oblasti vidieckeho cestovného ruchu. Na prízemí penziónu sme si pozreli recepciu, reštauráciu, kaviareň a kongresovú miestnosť, zariadenú prvkami rybárskej lode a kajuty s egyptským nádychom, keďže menší novým vlastníkom je Egypťan. Obdivovali sme aj izby či wellness so saunami, masážami a vírivkou v podzemných priestoroch penziónu. Zaujímavosťou je, že každá izba je vybavená rybárskou udicou. Návštevník si podľa chuti môže rybu sám uloviť a v kuchyni mu ju pripraví, čo možno chápať aj ako atrakciu. Podľa manažéra penziónu tvoria prevažnú časť klientely účastníci kongresov, ktorý sa v ňom zdržia najdlhšie do piatku. To znamená, že cez víkendy sa snažia kapacitu penziónu vyplniť tým, že znižujú cenu pobytu.

Zaujímalo nás, aká je návratnosť finančných prostriedkov investovaných do penziónu. Podľa manažéra v slovenských podmienkach nemožno hovoriť o návratnosti. Na našu otázku odpovedal v tom zmysle, že najvhodnejšie by bolo mať

vlastné požadované množstvo financií, a tak začať podnikat. Bolo by nemysliteľné, aby si človek vzal úver na podnikanie v oblasti cestovného ruchu v nepredvídateľných podmienkach na Slovensku a zároveň hovoriť o návratnosti. Ako príklad uviedol, že na tržbách penziónu sa odzrkadlil vstup Slovenska do Európskej únie, prijatie eura, ale aj zmena daňového systému, čím sa vlastne doba návratnosti investovaných prostriedkov predĺžila. Spo-



Študenti FEŠRR v Podkylave.

to duchu sa nesie celý agropenziózní Adam, nazvaný podľa najmladšieho vnuka majiteľa, Ing. Vojtecha Tlčíka, PhD. Tento 66-ročný energický muž predstavuje pred nás, ako sa vraví „bez protokolu“ a začína rozprávať o začiatkoch svojho podnikania po roku 1989. Spomína, že to nebolo vždy ľahké, ale kto chce, hľadá spôsob. Sám sa pokladá za poľnohospodára a pred prevratom pôsobil ako predseda poľnohospodárskeho družstva v Krajnom. Keď do obce priniesol nápad podnikat vo vidieckom turizme, nedôverčivo ho označili za blázna. Založil biofarmu, kde na zatrávnených pozemkoch chová bez-

rohé plemeno dobytky Charolais. K farme pridal z existujúcej jednotriedky penziózní, v súčasnosti fungujúci ako rodinný podnik, o ktorého chod sa stará predovšetkým jeho dcéra. Neskôr pristavil kongresovú sálu. Chýr o penzióne sa medzi ľuďmi šíril ústnym podaním. K farme patria stajne so 40 koňmi ako atrakcia a krytá jazdiareň. Po vstupe Slovenska do Európskej únie ho nadchla myšlienka získať peniaze z jej fondov a rozšíril základy podnikania. Dnes penziózní ponúka bazén, masáže, vírivky, dve koliby a dve reštaurácie. Na farme organizujú tábory pre deti. Akoby toho nebolo

dost, v hlave Vojtecha Tlčíka sa rodí nápad za nápadom. Zriadil súkromnú hotelovú akadémiu, ktorej strediskom odborného výcviku sa stal agropenziózní Adam. Ako hovorí, základom úspešnosti je inovovať. Prezradil nám svoj nápad do budúcnosti. Ľuďom, ktorí z rôznych dôvodov nemôžu alebo nechcú vlastniť nehnuteľnosť, ponúkne mikrofarmy. Tu sa budú môcť o ne starať ako o svoje. Ďalším jeho želaním je dobudovať jazdeckú školu.

Podnikanie je o dobrých nápadoch

Lúčime sa s Rybárskym dvorom a onedlho nás vitajú malé vidiecke domčeky kopaničiarskej obce Podkylava. Je už čas obeda, a tak nás pozývajú k stolu v miestnosti, ktorej steny zdobia obrazy Martina Benku s ľudovou tematikou. V tom

Be. VLADIMÍRA ŠKRINIAROVÁ

Najkrajšou Nitriankou je študentka SPU

Foto: L. Synaková

Víťazkou súťaže krásy Miss Nitra 2010, ktorej finále sa konalo 28. marca v Divadle A. Bagara, sa stala 22-ročná **Simona Brečková**, študentka 4. ročníka FEŠRR. Organizátorom prestížnej súťaže bola Televízia Central a mediálna agentúra CEmedia, záštitu prevzal primátor mesta J. Dvonč.

Úspech v súťaži Gamma Sigma Delta

Na Arkanzaskej univerzite vo Fayetteville sa 2. marca uskutočnila súťaž Gamma Sigma Delta Poster Competition, ktorej cieľom bolo podporiť propagáciu výskumných prác študentov prvého, druhého a tretieho stupňa VŠ štúdiá rôznych odborov. Medzi súťažiacimi boli aj študenti IMRD Atlantis programu: **Zuzana Rolincová** (5. FEŠRR SPU), **Pieter Vermeersch** (Belgicko) a **Jan-Peter Wettlaufer** (Nemecko), ktorí s prácou Stratégie rozvoja pre čínsky vidiek: Prípadová štúdiá obce Bamudi obsadili tretie miesto v kategórii posterov.

Jeho veličenstvo

Minulé leto, počas svojich posledných prázdnin, som si ako zvyčajne, privyrábal prácou, ktorá ma veľmi baví. Robiť vodiča kamióna je určite náročné, prináša to však aj niekoľko výhod, napríklad možnosť cestovať a spoznávať nepoznané. O Taliansku môžem povedať, že ho poznám celkom dobre, veď len v roku 2008 som túto krásnu krajinu navštívil trikrát. Som veľký milovník prírody, preto nebolo treba dlho rozmýšľať, na ktoré zaujímavé miesto sa vybrať. Vezuv, ktorý som obišiel už nespočetnekrát, sa priam ponúkal.

Cesta z Liptovského Hrádku do Somma Vesuviana trvá 21 hodín. Je nedeľa 19. júla 2009. O počasie v tejto oblasti sa veru báť nemusíme, svetlomodrá obloha a 35 stupňov v tieni hovoria za všetko. Asi s tromi litrami tekutín a smiešnou turistickou výbavou opúšťame náš príbytok na kolesách a s nadšením sa vydávame do ulíc mestečka pod majestátnou horou.

Keď si pod slovom sopka predstavíte kužeľovitú horu so skalnatým povrchom, sopečným popolom a bez akékoľvek vegetácie, Vezuv vás sklame. Základňa sopky je úctyhodných rozmerov. Už z diaľky vidieť členitý charakter terénu, ktorý vytvára hlboké brázdny. Hora je doslova zarastená hustou vegetáciou.

Je veľmi horúco a široko-ďaleko nevidno živej duše. Možno aj preto, lebo je nedeľa a čas prípravy obeda. Kráčame hore a onedlho vidíme horskú cestu, ktorá nás púšťa hlbšie do lesa. Ten ponúka úplne iné podmienky a navyše, chráni pred nepríjemným slnkom. Prechádzame prašnými kľukatými uličkami, ktoré slúžia hlavne roľníkom a v niektorých miestach vo svahu pozorujeme zaujímavé odkryté pásy z hlíny a sopečného popola pripomínajúce mozaiku. Zistujeme, že Vezuv nie je „zabudnutá hora“, nachádzajú sa tu rozľahlé sady marhúľ, broskyň, sliviek, lieškovcov a nechýba ani drobné šťavnaté ovocie. Využijeme skvelú možnosť osviežiť sa v nepríjemnej horúčave a onedlho už pokračujeme ďalej. Cesta vedie po obvode tzv. „veľkých brázd“. Turistický chodník tu nie je, preto využij-



Vezuv (1277 m n.m.), jediná činná sopka na európskom kontinente, leží asi 10 kilometrov od Neapola. Jedna z najznámejších katastrof sa odohrala v roku 79 n.l., za vlády rímskeho cisára Tita Flavia Vespasiana, keď vyčistiť živlov padli za obeť mestá Pompeje, Herculaneum a Stabie. Tri dni po erupcii padali drobné kamienky a sopečný popol a spoločne s dažďom vytvorili mazľavú hmotu, ktorá všetko dokonale zakonzervovala. Naposledy sa Vezuv prebudil v roku 1944, a hoci sa odvtedy správa vzorne, seizmológovia ho neustále monitorujú. V prípade hroziaceho nebezpečenstva je pripravený podrobný evakuačný plán miest a dedín ležiacich neďaleko vulkánu.

vame jedinou dostupnú a nádejnú cestu, ktorá sa však asi v 800-metrovej výške začína strácať. Márne sa pokúšame nájsť spôsob ako sa dostať na vrchol. Odhadujeme, že vrchol je vzdialený asi 400 metrov s prevýšením necelých 150 metrov. Porast je však veľmi hustý a znevažuje nám pokračovať. Aj keď sa veľmi nerád vzdávam, uvedomujem si, že najlepšie bude vrátiť sa. A tak, trochu sklamaný, robím posledné snímky nedosiahnutého vrcholu a slubujem, že raz sa sem určite vrátim. Napokon som rád, že schádzame, pretože okrem síl nám značne ubúda aj zásoba vody vo fľašiach. Znovu sa osviežujeme čerešňami a čenicami, obdivujeme kaktusy a iné pre nás nezvyčajné rastliny. Na vysokom múre tienom konárkami sa mi podarí zachytiť malú jašteričku z rodu Lacerta (samček, typické modré bodky na tele len v období párenia), ktorá mi už mnohokrát ufrnkla.

dobre padne vychladené pivo a sprcha, ktorá z nás zmýva takmer dvetisíc rokov starý sopečný popol.

MICHAL GONDA, 5. FBP

Veselou ceruzkou

OBČAS VYTRESNEŠ TAKÚ HLÚPOSŤ, ŽE MI ZOSTANE ROZUM STAŤ.

Kresba: MARCEL KRISTOFVÍČ



Takmer dvetisícročný suveníry spod Vezuvu. Snímky: autor

V ZRKADLE...

Meno: Mgr. Anton Števkó



Pracovná pozícia:
riaditeľ Ponitrianskeho múzea v Nitre

Miesto narodenia:
Hronské Kosihy

Vek: 61

Čím ste chceli byť ako dieťa?

- Čo si v tomto smere z detstva pamätám, tak maliarom. Najprv maliarom izieb, vôňa vtedajších vápenných náterov ma fascinovala, neskôr, zrejme pod vplyvom staršieho brata, ktorý študoval na PF UK v Bratislave výtvarnú výchovu, výtvarníkom. Zostalo mi to až do dospelosti. Po absolvovaní Strednej školy umeleckého priemyslu v Bratislave som sa dvakrát pokúšal dostať na Vysokú školu výtvarných umení, ale tretie kolo na skúškach bol môj stop. Tak som sa stal etnológom.

S kým by ste sa chceli stretnúť a porozprávať?

- S mojím starým otcom z otcovej strany, ktorý zahynul hneď na začiatku 1. svetovej vojny. Nechal by som ho rozprávať o svojom živote a živote jeho rodiny. K tomu rozprávaniu by som ho asi vyprovokoval otázkou, či je pravda, že strela do čela ho zasiahla kvôli jeho zvedavosti, keď v prestávke medzi paľbou vystříchl hlavu zo zákopu...

Z čoho ste mali v poslednej dobe najväčšiu radosť?

- V osobnom živote z každodenne viditeľného vývinu mojich dvoch vnúčiek, dvojčiat. Ako príklad prejavu osobnosti 28-mesačného dievčatka si dovoľím uviesť jej reakciu na otázku, ktorú asi bežne kladú rodičia, či starí rodičia, v snahe upútať pozornosť dieťaťa, alebo proste len prejavit záujem oň: „Čo robíš Sofinka, čítaš?“ Po trojnásobnom zopakovaní otázky, bez toho, aby čo i len zdvihla zrak, odpovedala: „Nepočujem.“ Nuž tak. Inak milé a komunikatívne dieťa, na primitívne a nepatrične „detské“ otázky neodpovedá. Dúfam, že jej to zostane.

V profesionálnom živote ma potešilo ocenenie knihy Nitra z oblakov, na tvorbe ktorej som sa podieľal.

Čo by ste zmenili, keby ste mohli?

- Fiha. Asi človeka, aj keď neviem, či môj vylepšený by tvoril lepší svet. Určite by som aspoň niektorým jedincom zbral aroganciu, nafúkanosť a samolúbošť.

Čo rád čítate (počúvate)?

- V prvom rade treba povedať, že od mala čítam rád a veta. Kedysi, v snahe byť nad vecou, som na takúto otázku odpovedal, že telefónny zoznam, esemesky od mobilného operátora, zápisnice, diplomové práce, krásnu i menej krásnu a odbornú literatúru a grafiti. To všetko síce naozaj čítam, ale „pochutím“ si na klasike, v ktorej si človek môže niečo preba zobrať v súlade so svojim dozrievaním i starnutím. Z vážnej hudby mám rád baroko, ale rád si vypočujem aj Gershwinu či Edita Piafa. S populárnou hudbou je to tak, ako so životným štýlom: každá generácia má svoju. Takže dodnes mi z gramofónu či CD prehrávača, znejú invenčné melódie Jiřího Šlitra a s nevyšednou poetikou napísané texty Jiřího Suchého, ale aj texty Tomáša Janovica, Kamila Peteraja či Borisa Filana s hudbou Jána Lehockeho, Laca Lučeniča i Mira Zbírku.

Ako si dobíjate energiu?

- Ak človek pracuje prevažne duševne, potrebuje ako protipól trochu fyzickej námahy. Záhrada sa na relax hodí, pravda, ak sa nestane jej otrockom. Mysľ sa tu môže zaoberať úplne inými problémami, ako zvyčajne.

Máte zlozyk, ktorého sa neviete zbaviť?

- Fajčiť som prestal pred 20. rokmi, prejedám sa len v prípade doma pečenej husaciny, mám rád seba i ľudí... Čo robiť, keď som bez zlozyku.

Máte nejaký obľúbený citát?

- Vyjadrenie Winstona Churchilla, ktoré mi utkvelo v pamäti: „Takmer nič z toho, čo som považoval za stálie a životaschopné nevydržalo, zatiaľ čo všetko, čo malo byť nemožné, sa stalo.“

Humor je koreň života – máte nejaký obľúbený vtip?

- Rád sa zasmejem na dobrých vtipoch. Ale nemôžem povedať, že by som bol schopný zapamätať si ich. Dlhé roky si však pamätám, asi nie celkom presne, ten z filmu Sedem sto-točných: „Padá chlapík z mrakodrapu a pri každom poschodí si hovorí: zatiaľ to ešte ujde.“

-rch-

Hostia z krajiny, kde je úsmev samozrejmosťou

Na Fakulte ekonomiky a manažmentu sme 1. marca privítali delegáciu sedemdesiatich thajských študentov a troch profesorov z partnerskej Kasetsart University v Bangkoku. Niekoľkoročná spolupráca s touto univerzitou prerástla do osobného priateľstva, no a práve družná atmosféra a dobrá nálada nás sprevádzali počas celých dvoch dní, ktoré sme strávili s našimi zahraničnými kolegami a priateľmi.

Po privítaní hostí na pôde našej univerzity sa konala odborná prednáška doc. Ing. Jána Pokrivčáka, M.S., PhD., na tému Slovenská ekonomika a prijatie eura. Nasledovala prednáška thajského hosta Dr. Nirundona Tapachaia o vzájomných vzťahoch medzi Thajskom a EÚ, ktorá končila predstavením partnerskej univerzity a uvedením možnosti štúdií pre našich študentov. O záujme prítomných svedčili mnohé otázky, ako aj potlesk, ktorým boli prednášajúci odmenení.

Hostia sa potom prešli areálom univerzity, pričom obdivovali zrekonštruovanú budovu Fakulty ekonomiky

a manažmentu a aulu SPU. Návšteva spoločnosti Tekmar Slovensko, s.r.o., spojená s prezentáciou, ochutnávkou výrobkov a prehliadkou výrobných haly, bola oživením celodenného programu. Starobylá Nitra bola vždy známa svojou histó-

Naši thajskí priatelia sa potom na chvíľku stratili v uliciach centra Nity, aby sme sa napokon zišli na slávnostnej večeri spoločne s prof. Petrom Bielikom, dekanom FEM, ktorý pred šiestimi rokmi inicioval vzájomnú akademickú spoluprácu, ako aj celým vedením našej fakulty. Zážitky, spomienky a úsmevné príbehy v nás evokovali dojem, že títo ľudia prichádzajú z krajiny, kde je úsmev na perách a optimizmus viac ako samozrejmosťou.



Thajským študentkám u nás chutilo...

Foto: archív autorky

riou a neopakovateľnou atmosférou. Tú sme pocítili pri prehliadke katedrály sv. Emeráma na Nitrianskom hrade, spojenú s odborným výkladom, ako aj pri pohľade na panorámu mesta pri zapadajúcom slnku.

Naši thajskí priatelia sa potom na chvíľku stratili v uliciach centra Nity, aby sme sa napokon zišli na slávnostnej večeri spoločne s prof. Petrom Bielikom, dekanom FEM, ktorý pred šiestimi rokmi inicioval vzájomnú akademickú spoluprácu, ako aj celým vedením našej fakulty. Zážitky, spomienky a úsmevné príbehy v nás evokovali dojem, že títo ľudia prichádzajú z krajiny, kde je úsmev na perách a optimizmus viac ako samozrejmosťou.

Krásnou bodkou za návštevu našich thajských kolegov bol na druhý deň výlet do Kremnických vrchov, strediska Králiky, kde snehová nádielka vytvorila fascinujúcu scéneriu na fotkách, ktoré im budú v exotickom Thajsku mnohí závidieť.

Sme si istí, že naše vzájomné dobré vzťahy a priateľstvo sa touto návštevou ešte viac utužili a prispeli k ďalšiemu pozitívnemu rozvoju medzinárodných vzťahov Fakulty ekonomiky a manažmentu, ako i celej Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre.

Ing. ZDENKA KÁDEKOVÁ, FEM

Štrasburg – mesto, ktoré spája Európu

Študenti a doktorandi Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja a Fakulty ekonomiky a manažmentu sa v dňoch 9. až 12. marca 2010 zúčastnili na študijnopoznávacej exkurzii v Štrasburgu.

Vyrazili sme zavčasu ráno spred študentského domova A. Bernoláka. Cesta s krátkymi a pravidelnými prestávkami ubiehala relatívne rýchlo a „vdaka“ nehode na diaľnici sme mali možnosť pozrieť si aj nemecký vidiek. Našťastie, obchádzka nebola príliš dlhá a do hostela v Baden-Badene sme dorazili okolo ôsmej večer.

Na druhý deň sa presunuli do Štrasburgu, kde sme sa absolvovali prehliadku Európskeho parlamentu. Súčasťou programu bola prednáška o činnosti tejto inštitúcie a stretnutie so slovenským europoslancom Borisom Zalom, členom výboru pre zahraničné veci, ktorý nám porozprával o svojej práci a aktivitách v EP. Mali sme možnosť položiť mu niekoľko otázok, na ktoré rád odpovedal. Zaujal nás jeho názor na otázku gréckeho dlhu. Podľa doc. Zalu je aj v takejto finančne ťažkej situácii potrebná solidarita ostatných štátov, dodal však, že Slovenskej republiky sa takéto zafarbenie dotkne v menšej miere. Finančný tlak viac pocítila ekonomicky veľmocí EÚ, ako sú Nemecko či Francúzsko. Stretnutie sa nieslo v príjemnej, uvoľnenej atmosfére a skončilo sa spoločným fotografovaním pred vlajkami členských štátov EÚ.

Po rozlúčke sme sa vybrali na galériu,



Budova Európskeho parlamentu v Štrasburgu.

Foto: IVAN FANDEL

kde sme mali možnosť vidieť poslancov počas plenárneho zasadnutia a vypočuť si ich príspevky. Zaujímavé bolo najmä vystúpenie europoslancu Eduarda Kukana, ktorý v tejto časti zasadnutia vystúpil za Slovenskú republiku ako jediný. Do-

lodou po Štrasburgu, kde sme mali možnosť chvíľku si oddýchnuť a vychutnať si krásy starého hraničného mesta.

Na druhý deň sme absolvovali prehliadku Rady Európy spojenú s prednáškou na tému: Úloha Rady Európy na európskej politickej scéne, ktorá nám poskytla základné informácie o jej činnosti. Neskôr sme sa presunuli do budovy Európskeho súdu pre ľudské práva, kde nás čakalo stretnutie s JUDr. Jánom Šikutom, sudcom Európskeho súdu pre ľudské práva za Slovenskú republiku. Po zaujímavej prezentácii a diskusii nás previedol budovou súdu, a tak sme mali možnosť na vlastné oči vidieť miestnosti, kde sa sudcovia stretávajú, radia a rozhodujú.

V mene všetkých študentov by som sa rád poďakoval JUDr. Ivanovi Podhorcovi z Katedry práva, ktorý túto zaujímavú a poučnú exkurziu organizačne zabezpečil, ako aj Ing. Ivanovi Fandelovi z Katedry informatiky FEM. Dúfam, že podobných vydatených akcií bude viac.

ADAM TOMAN, 4. FEŠRR



Na „hviezdnom koberci“ v hlavnej pojednávacej miestnosti Európskeho súdu pre ľudské práva.

NA PRESTÁVKU

Kto je svetový líder v spotrebe vajec?

Mexický Národný hydinársky ústav vyhlásil, že Mexiko je na prvom mieste na svete v spotrebe vajec. Každý obyvateľ krajiny ročne spotrebuje 21,9 kg vajec, čo predstavuje poldruha vajca za deň. Predtým bolo svetovým lídrom v spotrebe vajec Japonsko, kde každý obyvateľ skonzumuje priemerne jedno vajčko za deň.

OTÁZKY a ODPOVEDE

Mexický ústav zároveň uviedol, že krajina sa v minulom roku dostala na siedmu priečku vo svete v produkcii vajec, ktorá ročne predstavovala dva milióny 306-tisíc ton. To znamená, že mexické sliepky každú sekundu znesú 1,5-tisíc vajec. V tejto krajine je obrovský dopyt po slepačích vajciach, používajú ich prakticky do každého jedla a dôležitý faktor zohráva aj nízka cena tejto komodity. Desiat vajec stojí pol dolára.

Ako vplyva každodenná spotreba vajec na ľudský organizmus?

Ako uvádzajú mexickí lekári, najnovšie výskumy v tejto oblasti dokazujú, že každodenná spotreba vajec nezvyšuje v ľudskom organizme hladinu cholesterolu, tak, ako sa v minulosti predpokladalo. Uvedená teória vznikla na základe štúdií vykonaných na začiatku 60-tych rokov na králikoch, ktoré vajcia vôbec nekonzumujú.

Vajcia sú užitočné pre krvotvorbu. Ich obsahové látky pôsobia preventívne proti vzniku sivého zákalu, chránia zrakový nerv, neutralizujú škodlivé účinky životného prostredia. Posilňujú kosti a kĺby, stimulujú imunitný systém a zvyšujú duševnú výkonnosť. Na podnet Medzinárodnej asociácie producentov vajec bol v roku 1996 vyhlásený druhý októbrový piatok za Svetový deň vajec.

Je zaujímavé, že najväčšie vajce na svete, zapísané v Guinnessovej knihe rekordov, je pštrosie vajce. Zniesla ho pštrosica v Izraeli v roku 1988 a vážilo 2,3 kg. Najmenšie vajčko znáša trpasličí kolibrík, ktorý žije na Jamajke. Ich hmotnosť nepresahuje tri gramy. Sliepka znesie do roka 250 až 300 vajec, jedno vajce znesie za 24 až 26 hodín. **Zo zahraničných zdrojov: rch**

BONSAI SLOVAKIA 2010

V pavilóne C, na Výstavisku Agrokomplex Nitra, sa 22.- 25. apríla uskutoční 13. medzinárodná výstava bonsajov, suiseki a čajů.

Organizátori, RNDr. A. Ondejčíková a RNDr. V. Ondejčík, majitelia Bonsai Centra Nitra a Čajovne dobrých ľudí, pripravili nonstop program medziná-

NÁŠ TIP

rodnej bonsajovej, čajovej a kultúrnej šou, v ktorej sa predstavia účinkujúci z Brazílie, južnej Afriky, Namíbie, Číny, Japonska, Indonézie, Rakúska, Litvy, Slovinska, Maďarska, Poľska, Čiech a zo Slovenska. Okrem vystúpenia bonsajstov z exotických krajín môžu milovníci stromov, kameňov a dobrého čaju zažiť fascinujúcu hru na tradičný indonézsky gamelan, suši šou, prostredníctvom fotografií cestovať po najslávnejších čajových plantážach sveta, oboznámiť sa s umením tvorby bonsajových misiek a expozíciou slovenských bonsajových misiek, ktorých dizajn bol ocenený zlatou medailou na svetovom kongrese v Portoriku v roku 2009, uvidieť tvorbu krajinných scenérií na plochých kamenných platiach a expozíciu vzácnych čajových kanvičiek z prastarých keramických dielní Yixing (Čína), Jingko (Taiwan) i kovových čajníkov z Japonska, ako aj čajové rituály Čajovne dobrých ľudí. Zároveň bude mať každý možnosť ochutnať letecky privezené vzácne prvé jarné čaje a čajové rarity. **-rch-**

SÚŤAŽ



V minulom čísle sme od vás chceli vedieť meno najznámejšej sociálnej webovej siete, ktorú pred šiestimi rokmi vytvoril Mark Zuckerberg. Správne odpovedali tí, čo napísali: Facebook. Knižnú cenu a darčekové predmety získava **Alexandra Čalavová** z Bojníc. **-r-**

SPEKTRUM

POZVÁNKA

V stredu 5. mája o 15.00 h sa v spoločenskej miestnosti ŠD Mladost bude konať odborná prednáška poslancov parlamentu SR Bélu Bugára a Zsolta Simona na tému Budúcnosť poľnohospodárstva SR.

OZNAMUJEME

Dekan Fakulty agrobiológie a potravinových zdrojov oznamuje, že

■ 23. apríla 2010 o 9.00 h na Katedre pedológie a geológie (pavilón CH, 3. posch., cvičebňa ACH-33) bude **Ing. Ján Halas**, externý doktorand na Katedre pedológie a geológie FAPZ, obhajovať prácu na tému Integrovaný program zúrodňovania poľnohospodárskych pôd okresu Bardejov;

■ 27. apríla 2010 o 11.30 h v knižnici Katedry genetiky a plemenárskej biológie (pavilón T, 1. posch.) bude **Mgr. Jana Mrázová**, externá doktorandka na Katedre výživy ľudí FAPZ, obhajovať prácu na tému Deficit selénu vo výžive ľudí a jeho suplementácia v bravčovom mäse.

VÝBEROVÉ KONANIE

Rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre vyhlasuje v zmysle § 5 zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone prác vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov výberové konanie na obsadenie **miesta vedúceho Katedry európskych štúdií FEŠRR** – zastupovanie počas materskej a rodičovskej dovolenky.

Podmienky prijatia:
- VŠ vzdelanie II. stupňa,
- akademický titul PhD.,
- aktívna znalosť jedného svetového jazyka – preukázať vysvedčením o štátnej jazykovej skúške alebo pohovorom,
- praktická zručnosť vo využívaní IKT – preukázať certifikátom alebo praktickým overením,
- dobrá pracovná morálka a morálna bezúhonnosť – doložiť výpis z registra trestov nie starší ako 3 mesiace.

Prihlášky s profesijným životopisom, overenými dokladmi o vzdelaní a dokladmi o odbornej praxi zasielajte do 23. 4. 2010 na Útvar personalistiky, EP a MU Rektorátu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra.

SÚDNOZNALECKÉ PREKLADY

PhDr. Jolana Jakabovičová, PhD., M. A. (anglický a nemecký jazyk)
Kamenná 69, 949 01 Nitra
Tel.: 037/7411 381, 0907 230 543

Nová učebnica nielen pre stredoškôľakov

Pri vzdelávaní pedagogických pracovníkov a styku s učiteľskou praxou na stredných odborných školách poľnohospodárskeho zamerania sme za posledné roky postrehli veľa zmien. Za najvýznamnejšie považujeme rozvíjanie tvorivosti žiakov, ktorá sa môže prejavovať nielen počas štúdia, ale i pri maturitnej skúške.

Maturita dnes nemusí pozostávať iba z praktickej realizácie a predvedenia komplexnej úlohy. Žiak sa môže rozhodnúť obhajovať vlastný projekt formou komplexnej odbornej práce (ďalej KOP) alebo realizovať a obhajovať experiment či úspešnú súťažnú prácu, ktoré vypracuje písomne pred maturitou. Ich štruktúra zodpovedá vedeckej práci, i keď na stredoškolskej úrovni. V záujme dodržania odbornometodickej stránky diela, musí mať riešiteľ k dispozícii viaceré dokumenty, medzi ktoré nevyhnutne patrí základná didaktická pomôcka, učebnica. V rámci pedagogického výskumu sme zistili, že prvá učebnica s touto tematikou vyšla pod názvom **Ako písať odbornú prácu v stredných odborných školách poľnohospodárskeho zamerania** až koncom minulého roka. Jej autorom je Ján Piešťanský.

Publikácia spĺňa nielen všetky kritériá učebnice, ale objavuje sa v nej aj veľa nových prvkov. V úvodnej kapitole sa autor stručne venuje základným požiadavkám na KOP, v ďalších kapitolách ich rozvíja, poukazuje na faktory, ktoré ovplyvňujú voľbu témy a zároveň motivuje žiaka k správnej výbere pomocou psychologických aspektov. Uvádza postupy vypracovania KOP a špecifiká ktorými sa vyznačuje kvalitná odborná práca, zaoberá sa štruktúrou vypracovania podnikateľského plánu a osobitnú pozornosť venuje prílohám. Me-

todologicky poukazuje na využitie schém, tabuliek, diagramov a obrázkov a na konkrétne príklady demonštruje, ako vytvorí vhodnú interakciu medzi nimi. Kládne dôraz na príklady, ktoré kopírujú predchádzajúce teoretické, odbornometodické usmernenia pre riešiteľov, medzipredmetové vzťahy aj so spätnou väzbou pomocou kontrolných otázok. V učebnici sú vhodné využívané piktogramy a grafické prvky, ktoré usmerňujú učiteľov, konzultantov aj riešiteľov pri jej používaní. Stredoškôľáci, ktorí chcú pokračovať v univerzitnom štúdiu, získajú zároveň základy pre vypracovanie bakalárskej alebo diplomovej práce.

Učebnicu považujeme za mimoriadne vhodnú didaktickú pomôcku aj pre študentov doplnkového pedagogického štúdia. Nielenže metodologicky usmerňuje výučbu predmetu odborná prax (v časti učiva zaoberajúcom sa vypracovaním KOP), ale v nadväznosti na aktuálne normy môže byť tiež významnou pomôckou pri písaní záverečnej práce.

Ing. MIROSLAV IVÁNEK,
Katedra pedagogiky a psychológie

PIEŠŤANSKÝ, Ján. 2009. Ako písať komplexnú odbornú prácu v stredných odborných školách poľnohospodárskeho zamerania. 1. vyd. Bratislava : Expol Pedagogika, 2009. 105 s. ISBN 978-80-8091-182-9.

S PIETOU



Katedra výživy zvierat FAPZ s hlbokým zármutkom oznamuje, že 16. marca 2010 navždy odišiel vo veku nedožitých 95 rokov bývalý kolega, vedúci katedry a akademický funkcionár SPU

prof. Ing. JÁN LABUDA, DrSc.

Na poslednej ceste sme ho odprevadili 22. 3. na cintoríne v Slávičom údolí v Bratislave.

Ján Labuda sa narodil 26. júna 1915 v Levoči. Po absolvovaní tamajšieho reálneho gymnázia študoval poľnohospodárske inžinierstvo na ČVUT v Prahe (1936 – 1940) a v Záhrebe (1939 – 1940). Štúdium ukončil na SVŠT v Bratislave v roku 1941. Počas druhej sv. vojny pracoval na Ústrednom úrade pre zásobovanie obyvateľstva Slovenska, neskôr na povereníctve výživy a povereníctve obchodu v oblasti bilancovania potreby a výroby poľnohospodárskych produktov. Od roku 1952 pôsobil na Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre, kde mu bola zverená disciplína výživa a kŕmenie zvierat. Od vzniku katedry stál 27 rokov na jej čele. Zastával tiež funkciu prorektora VŠP a dekana a predkana Agronomickej fakulty. V roku 1957 bol habilitovaný za docenta, v roku 1964 obhájil ašpirantúru a v r. 1969

získal titul profesora a doktora vied.

Profesor Labuda bol autorom a spoluautorom množstva vedeckých a odborných prác, knižných publikácií a učebných textov, ktoré položili základy odbornej výchovy študentov v poľnohospodárskej oblasti. Počas svojej pedagogickej práce vypochoval veľký počet diplomantov a doktorandov. Široká spolupráca s výskumnými inštitúciami doma i v zahraničí mu umožnila transformovať najnovšie poznatky z oblasti výživy zvierat nielen do vzdelávacieho procesu, ale aj do vedeckovýskumnej a výrobnjej sféry.

Profesor Labuda položil základy modernej výživy zvierat na Slovensku ako vednej disciplíny, ktorá získala uznanie aj v medzinárodnom meradle. Vychoval generáciu odborníkov, ktorí dodnes dôstojne rozvíjajú jeho prácu.

Češ jeho pamiatke!



Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre s hlbokým zármutkom oznamuje, že 21. marca 2010 nás vo veku 76 rokov navždy opustil bývalý dlhoročný zamestnanec oddelenia energetiky Rektorátu SPU

ARTÚR BAZALA.

Posledná rozlúčka so zosnulým bola na cintoríne sv. Cyrila a Metoda na Cabajskej ceste.

Češ jeho pamiatke!

ZOOM



Verte, na Technickej fakulte sa darí aj pestovanie banánov... Foto TOMÁŠ BOĐO

Podarilo sa vám zachytiť nejakú veselú či kurióznú situáciu? Podelte sa o svoje fotoúlovy s čitateľmi Poľnohospodára a pošlite ich spolu s vtipným textom na našu mailovú adresu: redakcia@polnohospodar.sk. Autorov najlepších snímok odmeníme.

PRÁVE VYŠLI...

SKRIPTÁ

J. Noskovič a kol.: Ochrana a tvorba životného prostredia. Štvrté nezmenené vydanie, náklad 400 ks, cena 2,80 €.
I. Michalík: Biochémia. Siedme nezmenené vydanie, náklad 500 ks, cena 3,45 €.
M. Angelovičová: Riziká pri produkcii potravín. Druhé nezmenené vydanie, náklad 300 ks, cena 2,80 €.
V. Rataj a kol.: Metodika písania záverečných prác na SPU v Nitre. Prvé prepracované vydanie, náklad 800 ks, cena 1,60 €.
A. Uher a kol.: Záhradníctvo. Prvé upravené vydanie, náklad 150 ks, cena 5,30 €.
M. Vicen a kol.: Nákup a predaj. Prvé vydanie, náklad 300 ks, cena 4,00 €.
E. Horniaková a kol.: Kŕmenie neprežúvavcov. Druhé nezmenené vydanie, náklad 150 ks, cena 4,30 €.
E. Skorecová: Nákladové účtovníctvo. Prvé upravené vydanie, náklad 180 ks, cena 4,20 €.

MONOGRAFIE

M. Šimko a kol.: Sacharidy vo výžive prežúvavcov. Prvé vydanie, náklad 80 ks, cena 5 €.
E. Hanáčková a kol.: Udržateľný technologický systém pestovania hrachu sieteho (Pisum sativum L.). Prvé vydanie, náklad 150 ks, cena 4 €.
P. Haščík a kol.: Mäsová úžitkovosť a kvalita mäsa vybraných druhov malej pernaté zveri. Prvé vydanie, náklad 50 ks, cena 4 €.
O. Debreceni a kol.: Vplyv neuroreflexívneho typu na ukazovatele mäsovej úžitkovosti ošípaných. Prvé vydanie, náklad 50 ks, cena 3 €.

Európsky spotrebiteľ a spotrebiteľské správanie



Pod týmto názvom publikoval autorský kolektív pod vedením doc. Dr. Ing. Eleny Horskej vysokoškolskú učebnicu, ktorá vyšla vo Vydavateľstve SPU. Je výstupom európskeho vzdelávacieho projektu Jean Monnet „European Consumer and Consumer Behavior“, rie-

šeného na Katedre marketingu SPU v rokoch 2006 – 2009. Jej cieľom je prispieť k lepšiemu chápaniu európskej dimenzie spotrebiteľského správania a implementácie marketingovej stratégie v radoch laickej i odbornej verejnosti.

Prvá kapitola predstavuje základné pojmy v teórii spotrebiteľského správania (zákazník, spotrebiteľ, spotrebiteľské správanie) v kontexte európskeho trhu. „Každý človek je spotrebiteľ, pretože sa zaujíma o veci, ktoré používa, spotrebúva a ktoré spríjemňujú jeho každodenný život. Eu-

rópsky spotrebiteľ sa z geografického hľadiska viaže k Európe, ale pri hodnotení jeho spotrebiteľského správania identifikujeme nielen spoločné črty, ale množstvo rozdielov tak medzi jednotlivými regiónmi, ako aj v rámci nich. Kúpna sila slovenského spotrebiteľa zaoštváva za pomermi v EÚ, a to aj napriek tomu, že v posledných rokoch nastáva viditeľný posun. Takmer 40 % Slovákov stále žije spotrebou zúženou na pokrytie základných životných potrieb. Z hľadiska nákupných zvyklostí pretrvávajú tradície konzervatívneho viditeľného zmeny nastali v oblasti využívania služieb bánk, finančných inštitúcií, ako aj poisťovní,“ píše autori. V ďalších kapitolách sa čitateľ dozvie, aké sú motivácie, postoje a právna ochrana spotrebiteľa. Predposledná kapitola predstavuje spotrebiteľa, ktorý sa nachádza v diverzifikovanom prostredí európskeho trhu. V závere publikácie sú definované niektoré z hlavných tendencií, určujúcich nákupné správanie európskych spotrebiteľov.

RECENZIA

Nitriansky Horský Spolok, Správa CHKO Ponitrie a Mesto Nitra organizujú

Jarné čistenie Zobora
pod záštitou primátora mesta Nitry Jozefa Dvonca

kedy: v sobotu 24.4.2010, od 9:00 hod.
kde: Liečebný ústav na Zobore
Príďte pomôcť našej prírode

Mediálni partneri: SITA, Webnoviny.sk, www.nitra.sk, MY PATRIOT, deluxe, pardon, Akciu podporili: NITRIANSKA UNIVERZITA, Mesto Nitra, SPU, CHKO Ponitrie

ZO ŠPORTU

Basketbal

Hráči **BK SPU Nitra** vo **Svite** prehrali prekvapujúco **72:54** a doma predčili lídra súťaže, **Pezinok, 85:73**. V poslednom zápase základnej časti podľahli **Handlovej 85:80**. V štvrtfinálovej sérii s Banskou Bystricou majú naši basketbalisti na konte dve víťazstvá a dve prehry. O výsledku série sa rozhodlo v stredu (po uzávierke čísla).

Volejbal

V náročnej semifinálovej sérii play off s **Humenným** nezískali hráči **VK Ekonóm SPU Nitra** ani set. V sérii o bronz sa stretli s **VKP Bratislava**, ktorému v prvých dvoch zápasoch podľahli. Výsledok tretieho stretnutia bol známy v stredu (po uzávierke).

Florbal

V zápasoch 1. ligy mužov porazil **ŠK Slávia SPU DFA Nitra** družstvo **Stars Malacky 8:12**. V stretnutí s **FTVŠ Hurikán Bratislava** podľahol **10:14** a len o vlások mu ušiel postup do ďalších bojov.

Majstrovstvá mladých šachistov

V nitrianskom hoteli Olympia sa 28. až 31. marca uskutočnili Akademické majstrovstvá SR 2010 v šachu, ktoré organizačne pripravila SPU v Nitre v spolupráci so Slovenskou asociáciou univerzitného športu. Usporiadateľia pod vedením PaedDr. D. Danka, riaditeľa turnaja, PaedDr. Ing. J. Jedličku, PhD., predsedu organizačného výboru a doc. Ing. A. Gefferta, CSc., predsedu komisie šachu SAUŠ a zároveň hlavného rozhodcu, vytvorili hráčom výborné podmienky, ktoré spolu s kvalitnými výkonmi podčiarkli vysokú úroveň turnaja. Zúčastnilo sa na ňom 16 nominovaných vysokoškôľakov. Ich motivácia bola tento raz veľká, veď okrem pohára pre víťaza a vecných cien od hlavného sponzora K-CERO Nitra sa hralo aj o miesto v reprezentačnom výbere akademikov Slovenska na 11. akademických majstrovstvách sveta. Tie sa budú konať 5. – 12. septembra v Zürichu 2010 a Slovensko sa po prvýkrát v histórii chystá vyslať kompletnú výpravu (v doterajšej histórii svetových akademických šachových podujatí sme mali zastúpenie iba raz, v r. 1996 v španielskom Leone).

Celkovým víťazom AMS SR 2010 sa zaslúžene stal **Milan Pacher** z EU Bratislava (6 b) pred **Františkom Vassom** z SPU Nitra (5,5 b) a **Michalom Mészárosom** (5 b) z BVŠP Bratislava.



Foto: za

Ocenenie najlepších športovcov

V nitrianskej Synagóge vyhlásili 30. marca najúspešnejších športovcov mesta za rok 2009. V kategórii jednotlivcov bol medzi ocenenými aj basketbalista **Eugene Lawrence**, opora vlašajšieho majstra Slovenska BK AX SPU Nitra a **Róbert Ľapušík**, kapitán VK Ekonóm SPU. Najlepším seniorským kolektívom Nitry za rok 2009 sa stali basketbalisti **BK AX SPU Nitra** a ocenenie v kategórii trénerov si prevzal aj ich kauč **Lubomír Urban**. Cenu in memoriam udelili **Štefanovi Szalayovi**, dlhoročnému volejbalovému trénerovi a pedagógovi KTVŠ SPU.